

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

LUKA HROVATIN

Vipava, 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Športno treniranje
Košarka

**STROKOVNO ORGANIZACIJSKI MODEL DELOVANJA MLAJŠIH
SELEKCIJ V KOŠARKARSKEM KLUBU GROSUPLJE**

DIPLOMSKO DELO

Mentor: prof. dr. Frane Erčulj

Recenzent: izr. prof. dr. Goran Vučkovič

Konzultant: asist. dr. Marko Zadražnik

Vipava, 2016

ZAHVALA

Hvala moji ljubezni Sari, da si me zadnja tri leta usmerjala na pravo pot in mi pomagala zaključiti študij. Hvala, ker mi vedno stojiš ob strani.

Hvala mami Mirki ter bratoma Urbanu in Jerneju, da ste me tekom študija spodbujali in verjeli vame.

Hvala najboljšim prijateljem Matevžu, Teotu, Petru F., Petru H., Gorazdu, Andreju in Juretu. Hvala, da se vedno lahko zanesem na vas v dobrem in v slabem.

Hvala prof. dr. Franetu Erčulju za pomoč pri diplomskem delu. Prav tako hvala recenzentu, konzultantu in vsem profesorjem na Fakulteti za šport. Naučili ste me ogromno.

Hvala vsem bivšim sošolcem, sodelovcem iz KK Grosuplje in vsem sedanjem sodelovcem iz KK Ajdovščina. Odlična družba ste.

Ključne besede: mlajše selekcije, mlajše kategorije, strokovno organizacijski model, program dela, Košarkarski klub Grosuplje

STROKOVNO ORGANIZACIJSKI MODEL MLAJŠIH SELEKCIJ V KOŠARKARSKEM KLUBU GROSUPLJE

Luka Hrovatin

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2016

Športno treniranje; Teorija in metodika košarke

Število strani: 61; število slik: 3; število tabel: 9; število virov: 19

IZVLEČEK

Namen diplomskega dela je predstaviti strokovno organizacijski model delovanja mlajših selekcij v Košarkarskem klubu Grosuplje. V njem je predstavljena organizacija kluba od tehničnega dela do strokovnega dela ter razdelitev vlog in nalog v klubu. Poleg tega se diplomsko delo dotakne tudi strokovno področje delovanja kluba, kjer so bolj podrobno opisane vsebine in način treniranja. Opisan je tudi način usmerjanja in selekcioniranja mlajših košarkarjev v rekreativni, kakovostni in vrhunski šport, ter uporabno prakso usmerjanja košarkarjev v trenerske vloge.

Za diplomsko delo sem uporabljal deskriptivno metodo dela. Pri pisanju sem si pomagal predvsem z domačimi viri, veliko pa sem si pomagal tudi z dokumenti Košarkarskega kluba Grosuplje. Mnoge podatke sem pridobil tudi iz pogovorov s kolegi trenerji ter z drugimi člani lokalne skupnosti v Grosupljem.

Diplomsko delo bo pripomoglo k izboljšanju strokovno organizacijskih modelov delovanja mlajših selekcij v košarkarskih društvih, hkrati pa obogatilo prakso na področju športnega treniranja v moštvenih športih. Predstavljen strokovno organizacijski model bo tako lahko v pomoč številnim društvom, ki se ukvarjajo z vzgojo mladih košarkarjev ter drugih športnikov.

Key words: youth selections , youth categories , professional organizational model program of work , Basketball club Grosuplje.

ORGANISATIONAL MODEL FOR YOUTH DEVELOPMENT IN BASKETBALL CLUB GROSUPLJE

Luka Hrovatin

University of Ljubljana, Faculty of sport, 2014

Sports training; theory and methodology of basketball

No. of pages: 61 ; number of pictures: 3 ; number of sources:19 ;

ABSTRACT

The goal of this work is to present the organisational model for youth development in the Basketball Club Grosuplje. First the organisational structure of the club is outlined. Then its educational content and coaching style are described in detail. Finally, the method is presented for selecting and developing young individuals to become either recreational or high performance basketball players. The method focuses on preparing the individuals for eventual coaching roles in their future career.

I employed a descriptive research method in the course of my work. The sources used are predominantly Slovenian; many belong to the Basketball Club Grosuplje. I acquired data by means of interviews with coaches in the club as well as with other members of the Grosuplje community.

The goal of this thesis is to improve the organisational models of operation for youth teams in basketball associations, as well as to develop a better practice for training in team sports. Sports associations are encouraged to use the proposed model when defining the training plan for young basketball players.

KAZALO

1. UVOD	10
1.1. Moji začetki v KK Grosuplje	10
1.2. Osnovne značilnosti košarke	10
1.3. Biološki, sociološki in psihološki učinki športa.....	11
1.4. Organiziranost košarke v Sloveniji.....	13
1.5. Organiziranost športnih društev v Sloveniji.....	16
1.6. Organiziranost športa v Grosupljem.....	16
1.7. Zgodovina košarke v Grosupljem	17
2. JEDRO	19
2.1. Dejavnosti Košarkarskega kluba Grosuplje.....	19
2.2. Strokovno organizacijski model.....	23
2.2.1. Organigram upravljanja in vodenja	23
V sliki 1 je podrobneje opisan organigram upravljanja in vodenja, torej opis in funkcije strokovnega štaba kluba ter vodenje in koordiniranje kluba na zdravstvenem, športnem, šolskem in organizacijskem področju.....	
2.2.2. Organigram Šole košarke in usmerjanja na 1. stopnji.....	25
2.2.3. Organigram usmerjanja in selekcije na 2. stopnji.....	28
2.3. Trenerski kader	30
2.3.1. Pomen osebnosti trenerja in vloga v športu.....	30
2.3.2. Izbor trenerjev	31
2.3.3. Strokovni štab	32
2.4. Usmerjanje in selekcija košarkarjev	36
2.4.1. Najmlajši dečki in deklice (U10, U11, Šola košarke)	37
2.4.2. Mlajši dečki in deklice (U12, U13)	37
2.4.3. Starejši dečki in deklice (U14, U15)	38
2.4.4. Kadeti in kadetinje (U16, U17)	38
2.4.5. Mladinci in mladinke (U18, U19).....	39
2.5. Primer projekcije sestave kadetske ekipe U-17	40

2.5.1. Načrt doselekcijiranja kadetske ekipe U-17	43
2.6. Strokovni program kadetske ekipe U--17	45
2.6.1. Načrt košarkarskih znanj kadetske ekipe U-17	45
2.6.2. Program individualnih treningov kadetske ekipe U-17.....	53
2.7. Finančni načrt KK Grosuplje	56
3. SKLEP	59
4. VIRI	60

KAZALO SLIK

Slika 1. Organigram upravljanja in vodenja KK Grosuplje.	24
Slika 2. Organigram in sistemizacija športnega področja v KK Grosuplje (Šola košarke in selekcijski proces na 1. stopnji).	27
Slika 3. Organigram in sistemizacija športnega področja KK Grosuplje (kakovostni in vrhunski šport ter selekcijski proces na 2. stopnji).	29

1. UVOD

1.1. Moji začetki v KK Grosuplje

Tekom študija sem dobil priložnost pridružiti se Košarkarskemu klubu Grosuplje (KK Grosuplje) v vlogi trenerja. Zbrali smo se funkcionarji in trenerji entuziasti, ki smo želeli delati z mlajšimi selekcijami. KK Grosuplje je bil takrat majhen klub, z nekaj moškimi selekcijami in le eno žensko selekcijo. Glavni cilj nam je bil mlajše košarkarje pripeljati do članske ekipe. V to delo smo vložili ogromno energije. Od začetka ni bilo enostavno, saj smo bili v klubu samo trije trenerji. Vendar je klubska uprava razumela pomen dobrih in kakovostnih trenerjev, ter nas podpirala pri našem delu, mi pa smo se zavedali pomembnosti načrtnega dela. Trenerji smo se izobraževali, si pomagali drug drugemu, sestankovali ter pisali načrte kako naš košarkarski pogon še izboljšati.

Tekom let smo izpopolnili klubske načrte dela v mlajših selekcijah, dorekli način selekcije igralcev ter naredili načrt vzgoje domačih trenerjev.

Tekmovalni rezultat za nas ni bil nikoli merilo, pač pa število mlajših košarkarjev in njihov razvoj na podlagi kakovostnega dela. Tekmovalni rezultat je velikokrat prišel sam po sebi, kot posledica dobrega dela. Vseeno smo bili v Grosupljem izjemno ponosni, ker smo v zadnjih petih letih osvojili trikrat tretje mesto ter dvakrat četrto mesto v Pokalu mladih KZS v moški konkurenci, v ženski pa so bili rezultati še boljši, v sezoni 2013/14 smo tudi osvojili Pokal mladih KZS v ženski konkurenci.

V KK Grosuplje, sem preživel 9 let, od leta 2006, ko je bilo v klubu okrog 60 otrok, pa do leta 2015, ko je bilo v klubu prek 500 otrok, tako da lahko rečem, da delovanje KK Grosuplje poznam zelo dobro. Vsako okolje je specifično in v KK Grosuplje smo delovali našem okolju primerno, vendar verjamem, da lahko nekatere dobre prakse, ki jih bom opisal v nadaljevanju prenesemo na marsikateri slovenski košarkarski klub.

1.2. Osnovne značilnosti košarke

Ob pregledu literature ugotovimo, da je košarka moštvena športna igra, kjer je glavni cilj vsakega moštva, da doseže zadetek več kot nasprotno moštvo. V literaturi najdemo še nekaj drugih definicij košarke:

»Po definiciji igrata košarko dve moštvi s petimi igralci in petimi (sedmimi) namestniki. Cilj vsakega moštva je, da doseže zadetek oziroma da ne dovoli tekmeču, da pride do žoge in doseže zadetek« (Dežman in Erčulj, 2005).

Košarka je torej moštvena športna igra in spada med večstrukturne (polistrukturne) sestavljene (kompleksne) športe (Dežman, 2005). Večstrukturne zato, ker je sestavljena iz večjega števila tehničnih elementov brez in z žogo. Sestavljene pa zato, ker se lahko tehnični elementi povezujejo med seboj v zelo različnih, taktično smiselnih sestavah oziroma taktičnih elementih (Dežman in Erčulj, 2005).

To pomeni, da je košarka relativno kompleksna in zahtevna športna panoga, pri kateri je potrebno dobro obvladovanje lastnega telesa, obvladovanje žoge, sodelovanje s soigralci, taktično razumevanje igralnih situacij, dobro razvite motorične sposobnosti.

Bogata struktura gibanja, ki se kaže v velikem številu tehničnih elementov se prepleta tudi s taktičnimi elementi, zato rezultat ni odvisen samo od igre posameznikov, temveč tudi od kakovostnega znotraj-moštvenega sodelovanja (uigranosti) in tudi igre nasprotnika. Ker je tako uspešnost odvisna od več dejavnikov, je možnost kompenzacije velika, raziskovanje takšnega športa pa zapleteno in tudi manj zanesljivo (Dežman 2005).

Delo z mladimi košarkarji in košarkaricami, ki se telesno, gibalno, psiho-socialno in tudi v drugih pogledih še razvijajo, je zelo zahtevno. Prav zato je potrebno k vadbi v mlajših selekcijah pristopiti strokovno, sistematično in načrtno, saj lahko napačen pristop do vadbe pomeni veliko škodo za nadaljno ukvarjanje otrok s košarko.

Največji omejitveni dejavnik pri košarki otrok in mladostnikov so prav gibalne sposobnosti. Večina otrok nima razvite moči do te mere, da bi lahko izvajali vse košarkarske elemente. Prav tako je velikokrat problem slaba koordinacija, sploh pri najbolj nadarjenih visokih igralcih. Nestrokovna vadba lahko pripelje do tega, da takšne najbolj nadarjene visoke igralce ne vzgajamo pravilno, posledično jim košarka postane nezanimiva oziroma pri njej od začetka niso uspešni in na ta način prenehajo z vadbo košarke. O tem bo več govora v nadaljevanju diplomske naloge. Vzdrljivost, gibljivost, hitrost in preciznost so motorične sposobnosti, ki pri otrocih in mladostnikih še niso razvite na primernem nivoju, vendar imajo manjši vpliv na vadbo kot moč in koordinacija.

Kot rečeno je košarka zahtevna športna panoga tudi z vidika tehnike gibanja. Dva od zahtevnejših, vendar osnovnih tehničnih elementov košarke sta vodenje žoge in met na koš. Zaradi kompleksnosti izvajanja teh gibanj se pri mlajših veliko časa posveti vadbi tehničnih elementov. Pomembno je, da se tudi k učenju teh prvin pristopi na strokoven način, še posebej v obdobju od 9. do 13. leta, ko so otroci v zlati dobi motoričnega učenja.

1.3. Biološki, sociološki in psihološki učinki športa

Udejstvovanje s športom ima veliko pozitivnih učinkov na otroke in mladostnike. Izboljšajo se motorične sposobnosti, poveča se kapaciteta srčno žilnega sistema ter pljuč, izboljša se

zdravje, hkrati vsaka telesna aktivnost pozitivno vpliva na naše splošno počutje. Ukvarjanje s športom je pomembno tudi z vidika socializacije. Otroci se naučijo sodelovanja, prilagajanja, sklepajo nova prijateljstva, počutijo se koristni, kar jih poselidčno pelje v večje zadovoljstvo.

Pomen športnega udejstvovanja za telesno in duševno zdravje potrjujejo številne raziskave. Pravzaprav je že dolgo znano, da vsakodnevna telesna aktivnost pripomore k boljši kvaliteti življenja, k boljšemu počutju, taka aktivnost ugodno vpliva na zdravje srčno žilnega sistema, pomaga pri uravnavanju telesne teže, morda celo zmanjšuje smrtnost oziroma pripomore k daljšemu življenju (Tušak, 2000).

Šport ima na odraslega človeka velik vpliv. Veliko raziskav govori o tem, da je ta vpliv še toliko večji v fazi odraščanja, ko otroci hitreje izboljšujejo motorične sposobnosti. Ukvarjanje s športom otrokom zagotovi skladen telesni, prav tako pa tudi duševni razvoj. Ukvarjanje s športom je odvisno od različnih družbeno socialnih dejavnikov. Tako je Mojca Doupona Topič (2010) v raziskavi o Vplivu socialne stratifikacije na značilnosti športno rekreativne dejavnosti v Sloveniji ugotovila, da na ukvarjanje s športom najbolj vplivajo spol, starost, socialni status, kraj bivanja ter izobrazba. Velik vpliv na ukvarjanje s športom otrok ima zagotovo družina.

Glede na veliko vlogo družine pri razvoju posameznika lahko mirno zapišemo, da ima že komaj rojeni otrok veliko večje možnosti, da poseže po športu kot obliki življenja, če mu mladi starši v novo nastali družinski skupnosti predstavljajo ustrezen model športnega delovanja. (Tušak, Marinšek in Tušak, 2009)

To je vodilo, ki bi se ga morali pri vzgoji držati vsi starši, saj ima ukvarjanje s športom izrazito pozitiven vpliv na človeka tako v otroštvu kot v odrasli dobi. Tušak, idr., (2009) omenjajo še nekatere pozitivne učinke ukvarjanja s športom:

Otroci se na ta način vključujejo v timsko delo, šport jih tudi mentalno stimulira, jim pomaga znebiti se agresivnosti zaradi pritiskov v šoli, omogočajo druženje z drugimi, otroci se zabavajo, vadijo, kar je dobro za zdravje, veliko časa preživijo v naravi, izgrajujejo samozavest, pomembno za dober fizični razvoj, naučijo se discipline in dobrih navad, ter se izognejo slabim. Naučijo se razporediti svoj čas pri usklajevanju domačih nalog, športa in drugih aktivnosti, so zaposleni med počitnicami, naučijo se tekmovati, kar je dobro za vsakdanje življenje in koristno za ugled, ko iščeš službo in delaš kariero. (Tušak idr., 2009)

Ne smemo zanemariti tudi socialnih vidikov ukvarjanja s športom. Še posebej je socialna komponenta močna v moštvenih športih, tudi v košarki. Ob pravih okoliščinah in pravilno vodeni športni vadbi se v moštvu oblikuje zelo pozitivna socialna klima. To otroke motivira in jim daje občutek pripadnosti.

Otroci se vključujejo v šport tudi iz socialnih vidikov. Pogosto jih v klub pripeljejo njihovi prijatelji, sošolci in drugi, ki so že vključeni v šport. Velikokrat je želja otrok sodelovati prav v ekipi, biti del ekipe. Šport daje otroku možnost za sklepanje novih prijateljstev. Vse to pa so

spretnosti, ki se jih moramo naučiti in so potrebne za uspešno življenje v odrasli dobi. (Tušak, Marinšek in Tušak, 2009)

Temeljit premislek o psiholoških parametrih športa je izjemno pomembna naloga, ki je starši in trenerji ne bi smeli zanemariti, ko se odločajo o otrokovi vključitvi v vrhunski šport. Potrebno je pretehtati prednostne faktorje in slabosti ter pasti konkretne odločitve za šport ali neko konkretno športno aktivnost oz. panogo. Na tem mestu morajo biti pretehtane in izolirane tudi želje staršev ter predvsem kvaliteta ljudi (trenerjev), ki bodo delali z mladimi. Neredko se namreč dogaja, da za treniranje otrok in mladine ostanejo tisti trenerji, ki »najmanj« znajo, predvsem pa pogosto nimajo nikakršnih pedagoških in psiholoških znanj (Tušak idr., 2009).

1.4. Organiziranost košarke v Sloveniji

Društva kot nosilci tekmovalne košarke nastopajo s članskimi ekipami v nižjih ligah. So posredno odgovorni za razvoj kakovosti slovenske košarke. Ti klubi oz. društva naj bi zagotovili najmanj štirikrat tedensko treniranje pionirskemu, kadetskemu, mladinskemu in članskemu moštvu ter opravili vse obveznosti do perspektivnih igralcev oziroma igralk, ki jih bo določil strokovni svet KZS. Morala bi tudi tesno sodelovati z osnovnimi šolami. (Dežman idr, 2003).

Dežman in drugi (2003) so v organizacijskem modelu košarke v Sloveniji razdelili nosilce košarke na nosilce množične ter kakovostne moške in ženske košarke. Prvi se ukvarjajo s košarko v šolah in rekreacijsko košarko, drugi pa s kakovostno in vrhunsko košarko. Med seboj so tesno povezani. V nadaljevanju poglavja povzemam omenjeni model v delu, ki se nanaša na temo diplomske naloge.

Šolska športna vzgoja in šolski šport je v Sloveniji pod nadzorom Ministrstva za šolstvo in šport. Šolska športna tekmovanja vodi na državni ravni Odbor Zavoda za šport RS Planica za področje športa otrok in mladine v sodelovanju z nacionalnimi panožnimi športnimi zvezami. Na lokalni in državni ravni pa pomagajo organizirati tekmovanja različni organizatorji.

Po šolski zakonodaji za devetletne osnovne šole je celotno osnovnošolsko obdobje razdeljeno na tri dele (triletja). Ta ustrezajo trem razvojnim obdobjem učencev in učenk: obdobje od 6. do 9. leta (1., 2. in 3. razred), obdobje od 9. do 12. leta (4., 5. in 6. razred) in obdobje od 13. do 15. leta (7., 8. in 9. razred). Vsako obdobje ima svoje specifičnosti. V učnem načrtu za športno vzgojo so tem specifičnostim prilagojeni operativni cilji ter praktične in teoretične vsebine. Med temi vsebinami imajo pomembno vlogo različne gibalne naloge in igre z žogo. Med njimi ima pomembno vlogo tudi košarka. V prvem triletju je poudarek na motoriki z žogo, v drugem na malih športnih igrah (mali košarki), v tretjem pa na velikih športnih igrah (tudi košarki). V interesnih športno-vzgojnih dejavnostih (košarkarskih krožkih ŠŠD) trenirajo košarko tisti učenci in učenke, ki si to želijo. Med njimi so tudi košarkarsko nadarjeni otroci. Pri vodenju košarkarskih krožkov in treniranju posameznih moštev, pomagajo pedagogom

športne vzgoje trenerji iz košarkarskih društev ali zasebniki (v okviru njihovih košarkarskih šol), pri organizaciji tekmovanj pa Komisija za košarko mladih na KZS, športne agencije in drugi. Po dosedanjih izkušnjah sodeč, daje medsebojno sodelovanje med osnovnimi šolami in košarkarskimi društvi najboljše rezultate pri iskanju in treniranju mladih košarkarjev in košarkaric.

Za razvoj kakovostnega in vrhunškega športa v Sloveniji je zadolžen Olimpijski komite Slovenije – Zveza športnih zvez. Za razvoj posamezne športne zvrsti pa športni klubi oz. društva in njihove nacionalne panožne zveze.

Dežman in drugi (2003) pravijo, da so tako temeljni nosilci kakovostne košarke moška in ženska košarkarska društva. Usmeritev delovanja teh društev mora biti dolgoročna. Taka usmeritev omogoča tudi stabilnost v doseganju kratkoročnih ciljev. Ti morajo postati stvarni, oziroma v skladu z možnostmi (še posebno to velja za članske ekipe). Tako naj bi košarkarska društva:

- poskrbela za stabilen in stvarnim ciljem primeren dotok finančnih sredstevagotovila optimalne pogoje za redno treniranje in tekmovanje vsem kategorijam igralcev in igralk,
- skrbela za razvoj kakovostne košarke na svojem območju,
- pomagala organizirati delo v košarkarskih krožkih osnovnih šol na svojem območju ali vodila košarkarsko šolo društva,
- pomagala pri organizaciji šolskih tekmovanj dečkov in deklic,
- izvajala sistematično (vsakoletno) usmerjanje nadarjenih otrok v košarko ter začetno, etapno in dopolnilno selekcioniranje igralcev in igralk vseh starostnih kategorij,
- skrbela za iskanje in usposabljanje trenerskega, sodniškega in organizacijskega kadra in jim zagotovila ustrezen status,
- aktivno sodelovala v organih in komisijah Košarkarske zveze Slovenije.

Glede na kakovost članske ekipe in drugih pogojev delovanja se košarkarska društva nosilci kakovostne košarke razvrščajo v tri kategorije: a) nosilci vrhunške košarke, b) nosilci kakovostne košarke oz. potencialni nosilci vrhunške košarke, in c) nosilci tekmovalne košarke.

»Vrhunski šport je priprava in tekmovanje športnikov, ki imajo status svetovnega, mednarodnega in perspektivnega razreda« (Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, 2014). Košarkarska društva, ki so nosilci vrhunške košarke nastopajo v mednarodnih tekmovanjih, kamor se uvrstijo na podlagi doseženih rezultatov v državnem prvenstvu. So neposredno odgovorni za razvoj kakovosti slovenske košarke in razvoj najperspektivnejših igralcev in igralk. Ti klubi oz. društva naj bi:

- imeli B moštvo vključeno v republiško tekmovanje in ali imeli svoje zelo nadarjene, vendar še neoblikovane igralce ali igralk v drugih društvih, v katerih se bodo igralsko kalili,

- imeli registrirano dvorano za redno treniranje in igranje tekem,
- imeli vsaj tri profesionalne trenerje (eden od njih bi moral skrbeti izključno za delo z mlajšimi kategorijami), profesionalnega direktorja (menedžerja), sekretarja in fizioterapevta,
- bili sposobni (organizacijsko) zagotoviti bivanje, šolanje in redno treniranje najperspektivnejšim in najkakovostnejšim igralcem oz. igralkam iz drugih krajev Slovenije in tujine,
- omogočili najmanj deset krat tedensko treniranje pionirskemu, kadetskemu, mladinskemu in članskemu moštvu,
- opravili vse obveznosti do perspektivnih in kategoriziranih igralcev, ki jih bo določil strokovni svet KZS,
- bila sposobna pokriti vse finančne obvezni do igralcev, strokovnih in drugih delavcev v društvu.

V zadnjih letih je zaznati negativni trend v razvoju košarke pri nas, ki se kaže tudi v slabših rezultatih, ki so predvsem posledica spremenjenih pogojev v katerih delujejo društva in slabšega finančnega položaja društev (Erčulj, 2005).

Naša najuspešnejša košarkarska društva se ubadajo z velikimi finančnimi težavami. Mnoga društva z bogato in uspešno tradicijo so doživela celo finančni zlom. Vse večja komercializacija košarke, aktualna družbeno-politična nenaklonjenost, vedno manjše število otrok ter še nekateri drugi dejavniki močno vplivajo na stanje košarke v Sloveniji in zavirajo njen razvoj. Kakovost in uspešnost strokovnega dela je seveda precej odvisna od omenjenih dejavnikov, zato lahko že opažamo nižjo raven strokovnega dela, predvsem v mlajših starostnih kategorijah (Erčulj, Dežman 2005).

V zadnjih letih se je v Sloveniji pojavil problem pri razvoju mlajših košarkarjev, saj košarkarski klubi namenjajo več sredstev v članske ekipe, namesto v mlajše selekcije. To pomeni, da v nekaterih klubih primanjkuje kakovostnih trenerjev za delo z mlajšimi selekcijami, kar ugotavljata Erčulj in Dežman (2005).

Pogosto sponzorji zahtevajo rezultate članskih ekip. Uprave so tako prisiljene večino sredstev nameniti prav njim, največkrat pa zmanjka za mlajše, ki predstavljajo prihodnost kluba. V prihodnosti je potrebno poskrbeti za čim širšo bazo otrok, katere bodo učili in vodili strokovno usposobljeni trenerji in tako zagotoviti najboljše možne pogoje za produciranje novih vrhunskih košarkarjev v svetovnem merilu. Ne glede na kakovost in tekmovalno uspešnost pa se slovenski klubi v marsičem težko primerjajo z najboljšimi evropskimi. Pri tem imamo v mislih predvsem organizacijske in finančne značilnosti. Organizacijsko-upravno in strokovno delovanje slovenskih košarkarskih društev oz. klubov je verjetno dokaj specifično glede na delovanje društev v nekaterih drugih ekipnih športnih igrah pri nas. Poleg tega se razlike pojavljajo tudi med košarkarskimi društvi, še posebej, če vemo da se ta precej razlikujejo po velikosti, finančnih zmožnostih in seveda tekmovalni uspešnosti oz. tekmujejo na različnih kakovostnih ravneh (Erčulj, Doupona, 2006).

1.5. Organiziranost športnih društev v Sloveniji

V Sloveniji se skupine športnikov in športnih navdušencev organizirajo v športna društva, le ta pa ustanovljajo svoja krovna športna društva imenovana tudi športne zveze. V košarki je to Košarkarska zveza Slovenije, v nadaljevanju KZS. Člani KZS so torej športna društva, ponekod poimenovana tudi košarkarski klubi. Košarkarska društva so ustanovljena zaradi uresničevanja skupnih interesov. V tem primeru gre za organizirano treniranje in igranje košarke.

Krovna športna društva oziroma športne zveze so članice različnih športnih organizacij. Na nivoju svoje panoge so člani evropske oziroma svetovne panožne zveze. V košarki je to FIBA (International basketball federation) Europe ter FIBA. Na nivoju države pa se združujejo v Olimpijski komite Slovenije, ki se združi v Mednarodni olimpijski komite.

Športna društva v Sloveniji delujejo po Zakonu o društvih. Zakon o društvih govori o tem, da je društvo samostojno in nepridobitno združenje, ki ga ustanoviteljice oziroma ustanovitelji ustanovijo zaradi uresničevanja skupnih interesov. Vsako društvo si samo določi namen in cilje, dejavnost oziroma naloge ter način delovanja, odločitve o upravljanju društva pa neposredno sprejemajo članice oziroma člani društva (Zakon o društvih, 2009).

Ker športna društva delujejo na lokalnem področju, ne gre brez pomoči na občinski ravni. Občine društvom pomagajo na področju pridobivanja financ za delovanje in pri urejanju prostorskih problemov v povezavi s treniranjem ter igranjem tekem. Nekatere občine športnim društvom pomagajo tudi s sofinanciranjem strokovnih kadrov za delo z mlajšimi selekcijami, vendar je to bolj redkost kot pravilo.

V Grosupljem, kjer sem deloval kot trener in tudi vodja mladinskega pogona, občina Grosuplje pomaga tako s financiranjem športa mlajših selekcij kot tudi z brezplačno oddajo športnih dvoran. To je pomemben temelj, brez katerega ne bi bilo možno voditi kakovostnega športnega društva.

1.6. Organiziranost športa v Grosupljem

Grosuplje je mesto, ki leži v osrednji Sloveniji in spada v Dolenjsko regijo. Grosuplje je mesto s sedem tisoč prebivalci, v celotni občini Grosuplje pa živi dvajset tisoč prebivalcev. Mesto se je

začelo razvijati šele v dvajstem stoletju, do takrat je bilo Grosuplje vas s 350 prebivalci. Glavni dejavnik razvoja mesta je bila izgradnja železnice in izboljšava cestnih povezav.

V zadnjih tridesetih letih je Grosuplje kot kraj doživelo razcvet. Prebivalstvo se je v tem času več kot podvojilo. To lahko pripišemo dejstvu, da Grosuplje leži v bližini Ljubljane, kjer je veliko delovnih mest. Zato se je veliko ljudi preselilo v okoliške kraje med drugim tudi v občino Grosuplje.

Šport v Grosupljem v preteklosti ni imel velike veljave. Razvijati se je začel šele po letu 1972, ko je bila zgrajena prva večnamenska športna dvorana Osnovne šole Louisa Adamiča in urejeno zunanje športno igrišče. V tistih časih sta se v Grosupljem igrala predvsem rokomet in nogomet, košarka se je pojavila nekoliko kasneje.

Trenutno v Grosupljem deluje enaintrideset športnih društev, ki so združena v Zvezo športnih organizacij Grosuplje. Večina društev se ukvarja z rekreativnim športom, kjer so zastopane športne panoge košarka, nogomet, odbojka, kolesarstvo, balinanje, lokostrelstvo, karate, ples in še nekatere druge. Nekaj športnih društev je tudi takšnih, ki se ukvarjajo s športno vzgojo otrok in mladine usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport. Med njimi sta tudi KK Grosuplje ter Ženski košarkarski klub Grosuplje (ŽKK Grosuplje).

1.7. Zgodovina košarke v Grosupljem

Leta 1995 so grosupeljski košarkarski navdušenci ustanovili prvo športno košarkarsko društvo Kaja Grosuplje. Košarkarski klub Kaja Grosuplje je tekmovalo tudi v tekmovanjih Košarkarske zveze Slovenije, vendar zgolj v članski kategoriji, nikoli pa ni imel mlajših selekcij. To košarkarsko društvo je aktivno še danes, na področju športne rekreacije.

Najpomembnejšo vlogo pri začetku grosupeljske košarke je imela Osnovna šola Louis Adamič in projekt ŠKL (Šolska košarkarska liga), pri katerem je bila ta osnovna šola prisotna že od samega začetka v sezoni 1995/1996. Kakovostna šolska ekipa, tako moška kot ženska, sta bili podlaga za nadaljnje organiziranje kakovostne košarke. Na podlagi dobrih rezultatov v šolskem tekmovanju se je leta 1997 nekaj entuziastov odločilo, da ustanovi KK Grosuplje. Ustanovitelji kluba so bili: Božidar Gabrijel, Iztok Gruden, Milan Hojč, Boris Legan, Nataša Perko, Ivan Ploj, Marija Podvršič, Brigita Repar, Marko Strojjan, Davorin Tomažin in Bojan Vaupotič. Prvi upravni odbor kluba pa so sestavljali: predsednik Božidar Gabrijel, tajnica Barbara Miklavčič in člani Iztok Gruden, Milan Hojč, Ivan Ploj, Stane Repar in Davorin Tomažin.

KK Grosuplje je strokovno delo začel z eno pionirsko ekipo. Z načrtnim in preudarnim delom, pa je v tem času oblikoval celotno piramirno ekip (od najmlajših pionirjev, mlajših pionirjev, starejših pionirjev, kadetov, mladincev do članov) v tekmovalnem sistemu. V vadbo in v tekmovalni sistem je sedaj vključenih preko 400 igralcev. KK Grosuplje pa ima tudi lastno

košarkarsko šolo za učence od 1.-5. razreda osnovne šole. V njej se udejstvuje in uči prvih košarkarskih korakov okoli 500 fantov in deklet.

V začetku svojega delovanja je KK Grosuplje deloval samo na področju moške košarke, vendar se je z velikimi uspehi v tekmovanju ŠKL z leti začel pojavljati interes tudi za žensko košarko. Za to so šle zasluge predvsem klubskim funkcionarjem, trenerjem ter staršem nekaterih deklet.

Tako je leta 2005 KK Grosuplje v tekmovanje U-15 prijavil prvo dekliško ekipo. Ob veliki zagnanosti za delo z deklicami profesorice športne vzgoje Mateje Gjerkeš, sekretarja kluba Gorazda Trontlja ter trenerjev Tea Hojča in Luke Hrovatina se je v naslednjih treh letih vzpostavila celotna piramida mladinskega pogona tudi za ženski del kluba.

17.3.2008 so člani KK Grosuplje ustanovili še ŽKK Grosuplje z namenom kvalitetnejšega izvajanja športnih programov. Ustanovitelji ŽKK so bili Gorazd Trontelj, Božidar Gabrijel in Milan Hojč. Z ustanovitvijo ločenega športnega društva se je izboljšalo financiranje kluba s strani občine ter usklajevanje prostih terminov za izvajanje športne vadbe.

Skozi vsa ta leta sta ostala KK Grosuplje ter ŽKK Grosuplje neločljivo povezana, saj imata še danes skupno vodstvo ter skupne cilje delovanja.

V zadnjih desetih letih je grosupeljska košarka izjemno napredovala. Od majhnega društva s petdesetimi člani je KK Grosuplje postal največje športno društvo v Grosupljem in šteje več kot 300 članov. Če pa upoštevamo še ŽKK Grosuplje, obe društvi skupaj štejeta več kot 500 članov.

2. JEDRO

2.1. Dejavnosti Košarkarskega kluba Grosuplje

KK Grosuplje deluje predvsem na športnem področju. Njegovo delovanje zajema športno rekreacijo, vzgojo mladih košarkarjev in košarkaric ter tekmovanje v članskih kategorijah. Poleg zgoraj naštetih, klub skrbi še za nekatere druge dejavnosti. Osnovne dejavnosti KK Grosuplje obsegajo zelo široko področje:

- popularizacija košarkarskega športa in usmerjanje otrok v učenje in vadbo košarke,
- učenje in vadba košarke,
- izvajanje trenažnega procesa na kakovostnem in vrhunskem nivoju,
- izvajanje programov telesnega razvoja igralcev in igralk ter njihove kondicijske priprave,
- izvajanje selekcijskega procesa in usmerjanja igralcev in igralk,
- izvajanje procesa »scoutinga« in doselekcioniranja,
- izvajanje tekmovalnega procesa,
- skrb za zdravstveno preventivo in kurativo ter medicinska podpora trenažnega in tekmovalnega procesa,
- skrb za celoviti psihosocialni in osebni razvoj igralcev in igralk,
- skrb za šolsko uspešnost igralcev in igralk,
- zagotavljanje materialno finančnih pogojev za izvajanje športne dejavnosti,
- zagotavljanje strokovno organizacijske, tehnično logistične in administrativne podpore izvajanja športne dejavnosti.

Osnovne dejavnosti se izvajajo na različnih kakovostnih nivojih. Od najnižjega kakovostnega nivoja, ki zajema popularizacijo košarke prek rekreativnega nivoja otrok in mladine, do najvišjega kakovostnega nivoja, ki je najprej namenjen kakovostnemu in vrhunskemu športu mladih, na koncu pa tudi vrhunskemu športu članov.

Kakovostni nivoji izvajanja klubske dejavnosti športnega področja so naslednji:

- nivo promocije in popularizacije košarke (izvajanje programa igrive košarke in izvajanje interesnih dejavnosti s področja košarke v osnovnih šolah),
- množično rekreativni nivo (izvajanje interesnih dejavnosti s področja košarke v osnovnih šolah ter vodenje tekmovalnih šolskih ekip),
- usmerjavni in selektivni nivo (izvajanje procesa usmerjanja in selekcioniranja osnovnošolskih otrok v tekmovalno vadbene skupine na prvi stopnji – fantovske in dekliške ekipe U9, U11, U-13 in U-15),

- nivo športa mladih usmerjenih v kakovostni in vrhunski tekmovalni šport (izvajanje procesa usmerjanja, selekcioniranja in doselekcioniranja na drugi stopnji – kadeti in kadetinke U17 ter mladinci in mladinke U19),
- nivo kakovostnega oziroma vrhunskega tekmovalnega športa (moška in ženska članska ekipa na polprofesionalnem oziroma profesionalnem nivoju).

Prav zaradi izvajanja klubskih dejavnosti, in z ozirom na kakovostne nivoje, je organiziranost in izvajanje dejavnosti v KK Grosuplje v grobem razdeljena na tri večje segmente, ki zajemajo:

- Šola košarke, ki vključuje:
  - množično rekreativni nivo,
  - usmerjanje prvi stopnji (U-11 in U-13).

Šola košarke KK Grosuplje skrbi predvsem za popularizacijo košarke med otroci ter za osnovno usmerjanje nadarjenih košarkarjev v višje selekcije.

- Tekmovalne ekipe športa mladih usmerjenih v kakovostni in vrhunski tekmovalni šport, kar vključuje:
  - zaključek selekcijskega nivoja na prvi stopnji (U-15),
  - selekcijski nivo na drugi stopnji (U-17 in U-19).

Glavna dejavnost tekmovalnih ekip športa mladih usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport je priprava mladih športnikov na člansko tekmovalje. Tu se tudi začne izvajanje selekcijskega nivoja na prvi stopnji in priprava na selekcijski nivo na drugi stopnji.

- Tekmovalne ekipe v članski kategoriji:

se ukvarjajo predvsem z doseganjem čim boljših rezultatov, zato v tem diplomskem delu ne bomo govorili o članski košarki. Vseeno pa je članska kategorija tudi razvojna kategorija za mlade košarkarje, ki so usmerjeni v vrhunski in kakovostni šport.

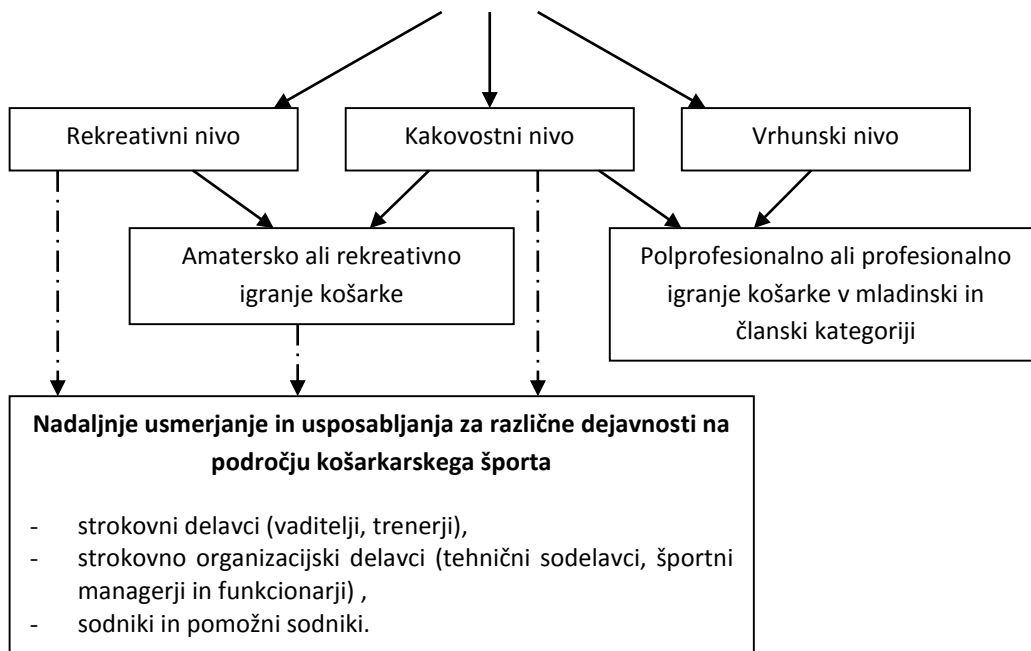
V temeljnem aktu KK Grosuplje (2012) so določeni cilji in naloge izvajanja športne dejavnosti v šoli košarke in tekmovalnem športu mladih. Ti cilji so izjemno pomembni in po njih se ravnaajo vsi klubski funkcionarji in trenerji. Cilji in naloge izvajanja športne dejavnosti v šoli košarke in tekmovalnem športu mladih so naslednji:

- popularizacija košarkarskega športa in zagotavljanje množičnosti:
  - ustvarjanje pogojev za množično ukvarjanje s košarko,
  - usmerjanje otrok v vadbo in igranje košarke,
  - zagotoviti možnost vadbe in igranja košarke vsem zainteresiranim,
- kakovostna selekcija in doselekcioniranje:

- sistematično in strokovno ugotavljanje potencialov in predispozicij,
- načrtno spremljanje razvoja sposobnosti in lastnosti posameznika,
- usmerjanje na podlagi izvedene selekcije v KK Grosuplje:

Tabela 1

Kriterij selekcioniranja v KK Grosuplje

V tabeli 1 so opisani nivoji, po katerih se usmerja igralce, da lahko kasneje nadaljujejo v pripadajoči kategoriji.

Osnovni cilj tako zasnovanega usmerjanja je vsakemu posamezniku zagotoviti možnost in pogoje za ukvarjanje s košarko na želenem in pričakovanem nivoju.

- izvajanje kakovostnega in sistematičnega procesa učenja in vadbe košarke:
  - individualizirani programi usmerjeni v košarkarski razvoj posameznika,
  - vključitev posameznika v ekipo,
  - razvoj ekipe in posameznika znotraj ekipe,
- sistematični razvoj telesnih sposobnosti in preventiva pred poškodbami,
- izvajanje potrebne zdravstvene preventive in kurative ter medicinske podpore trenajzemu in tekmovalnemu procesu,
- sistematičen razvoj osebnostnih lastnosti,
- individualno planiranje in usklajevanje:

- šolskih in športnih ciljev,
  - izobraževalnih ali poklicnih obveznosti s športnimi aspiracijami in obveznostmi,
- sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami pri pripravi in realizaciji individualiziranih izobraževalnih programov, ki bodo upoštevali in vključevali tudi zakonsko opredeljene možnosti usklajevanja s športnimi obveznostmi:
    - športni oddelki v osnovnih in srednjih šolah,
    - status športnika oziroma pedagoška pogodba športnika,
    - individualna učna pomoč,
  - individualno načrtovanje športne kariere v skladu z realno ter strokovno ocenjenimi možnostmi, kar vključuje,
    - sistematično dolgoročno spremljanje individualnega športnega razvoja (testiranja),
    - analiziranje posameznikove igralne uspešnosti,
    - analiziranje uspešnosti v usklajevanju športnih in šolskih obveznosti,
    - omejevanje vpliva športnih agentov in ustvarjanja nerealnih komercialnih pričakovanj,
  - sistematično uveljavljanje najbolj nadarjenih in kakovostnih posameznikov v skladu z njihovimi dejanskimi sposobnostmi in aspiracijami,
  - doseganje tekmovalnih rezultatov in načrtovanih tekmovalnih ciljev v skladu z realnim potencialom in kakovostjo tekmovalnih ekip,

Pomembno vlogo v KK Grosuplje ima tudi članska ekipa, ki deluje kot nadgradnja mlajšim selekcijam. Uvrstitev v člansko ekipo je cilj za vse mlajše košarkarje in košarkarice, ki trenirajo v sklopu vrhunškega in kakovostnega dela mlajših selekcij. Članska ekipa igra na visokem nivoju v 1.SKL. Mladi košarkarji, ki še niso zaključili s svojim razvojem potrebujejo tak nivo tekmovanja, preden se lahko uveljavijo v večjih in močnejših košarkarskih klubih. Članska ekipa v Grosupljem tudi skrbi za promocijo košarke in na tekme privablja širšo množico ljudi znotraj lokalne skupnosti.

2.2. Strokovno organizacijski model

2.2.1. Organigram upravljanja in vodenja

Za učinkovito delo v klubu je izredno pomembna razmejitev strokovnega in tehničnega (organizacijskega) dela. Trenerji naj se ukvarjajo predvsem s strokovnim delom, večino tehničnih opravil naj opravijo organizatorji. Le tako bodo lahko trenerji maksimalno izkoristili čas, ki ga imajo na razpolago, svoje znanje in sposobnosti. (Dežman, 1996)

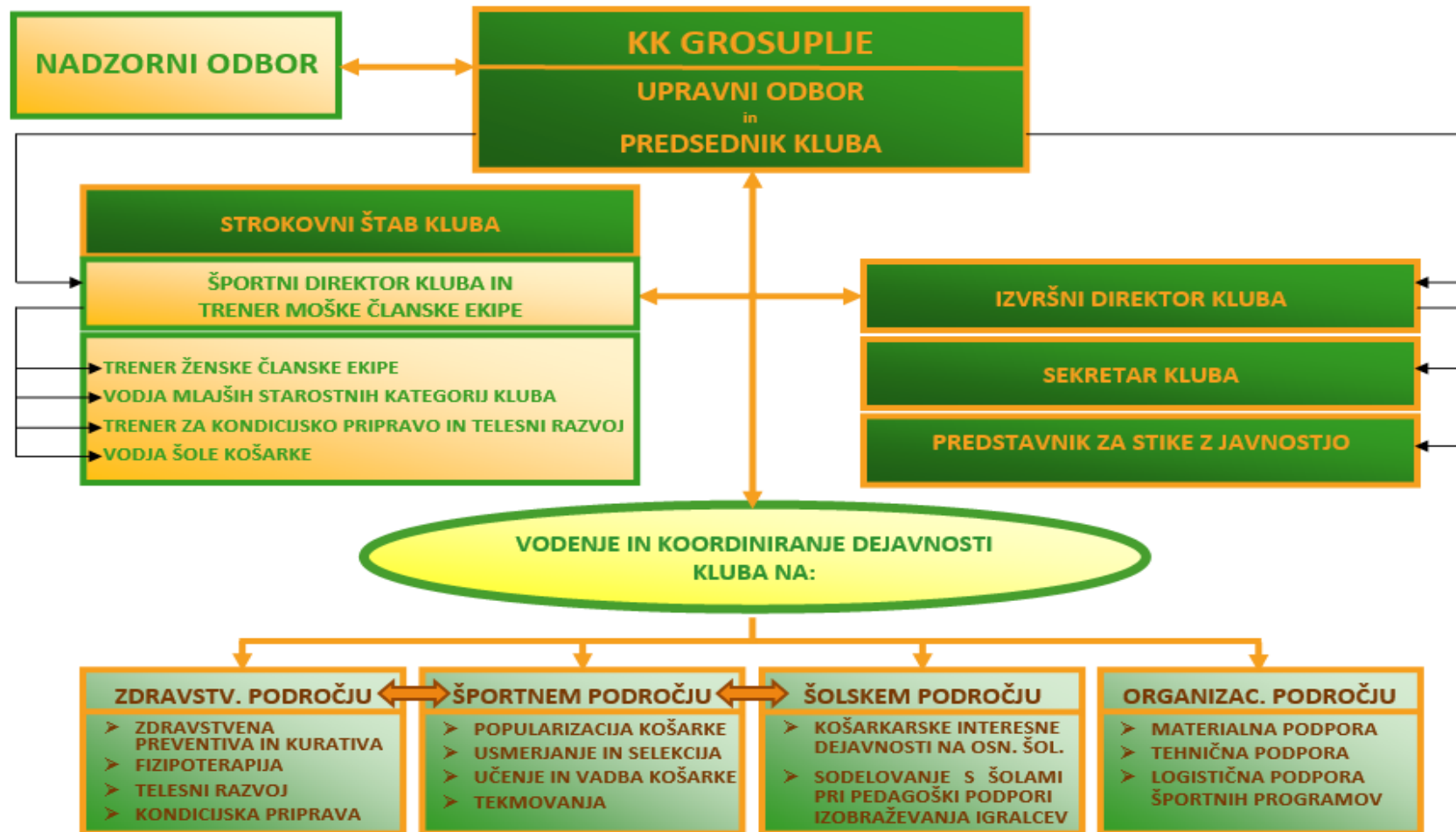
Prav s tem razlogom je v KK Grosuplje nastala jasna razmejitev in določitev vlog in nalog strokovnega in tehnično (organizacijskega) dela kluba. Te določa organigram upravljanja in vodenja KK Grosuplje. Vloge in naloge so razdeljene med vodstvo kluba in trenerje. Vodstvo kluba skrbi predvsem za tehnični del, organizacijski del ter primerno finančno ureditev kluba. Trenerji pa skrbijo za strokovni košarkarski del, usmerjanje in selekcijo.

Iz Zakona o društvih (2009) izhaja, da sta najvišja klubska organa upravni odbor, ki skrbi za upravljanje s klubom ter nadzorni odbor, ki nadzoruje delovanje upravnega odbora. Predsednik upravnega odbora je tudi predsednik kluba in je glavna odgovorna oseba športnega društva. Poleg njega sta odgovorni osebi tudi izvršni direktor ter sekretar kluba. Vse klubske organe in člane upravnega in nadzornega odbora, volijo člani kluba na skupščini športnega društva, ki poteka vsaki dve leti.

KK Grosuplje se razdeli na strokovni in tehnično (organizacijski) del. Tehnični del kluba sestavljajo izvršni direktor kluba, sekretar kluba ter predstavnik za stike z javnostjo. Glavno telo strokovnega dela je strokovni štab kluba, katerega vodja je športni direktor kluba, ki je hkrati trener moške članske ekipe. Strokovni štab, poleg športnega direktorja sestavljajo še trener ženske članske ekipe, vodja mlajših starostnih kategorij, trener za kondicijsko pripravo in telesni razvoj ter vodja šole košarke. Vsi skupaj, vsak na svojem področju, pa vodijo in koordinirajo dejavnosti kluba na:

- zdravstvenem področju,
- športnem področju,
- šolskem področju,
- organizacijskem področju.

V klubu je določena hierarhija upravljanja tako na organizacijskem kot na strokovnem področju. Na obeh področjih ima najvišjo funkcijo odločanja upravni odbor na čelu s predsednikom kluba, ki potrjuje ali ovrže odločitve izvršnega direktorja na eni strani in strokovnega štaba na drugi strani. Vendar predloge na organizacijskem področju vedno pripravi izvršni direktor skupaj s sekretarjem kluba, na strokovnem področju pa strokovni štab kluba.

Slika 1. Organigram upravljanja in vodenja KK Grosuplje.

V sliki 1 je podrobneje opisan organigram upravljanja in vodenja, torej opis in funkcije strokovnega štaba kluba ter vodenje in koordiniranje kluba na zdravstvenem, športnem, šolskem in organizacijskem področju.

2.2.2. Organigram Šole košarke in usmerjanja na 1. stopnji

Športno področje in organizacijo na prvem nivoju v KK Grosuplje vodita in usklajujeta športni direktor ter izvršni direktor. Na prvi stopnji jim pri tem pomaga vodja šole košarke, ki skrbi za nemoteno delovanje Šole košarke.

Organizacijski model na prvi stopnji zajema delovanje na področju Šole košarke in usmerjanje košarkarjev v kategoriji U-9 in U-11. Zajema tudi selekcijo v kategorijah U-13 in U-15. To je zelo pomembno obdobje za razvoj košarkarjev in košarkaric, saj so takrat otroci zelo dojemljivi za razvoj motoričnih sposobnosti in učenje tehničnih vsebin.

V šoli košarke se otroci prvič srečajo s košarko. Usmerjanje v košarko se začne v 1. razedu osnovne šole in traja nekje do dokončanega 5. razreda. Najbolj pomembno je, da se otroke v tem obdobju navduši za košarko. V tem obdobju se otroci namreč ukvarjajo z različnimi športnimi in drugačnimi aktivnostmi, zato jih moramo najprej pritegniti do te mere, da na košarki ostanejo. To pa dosežemo s kvalitetno in raznoliko športno vadbo, ki ne zajema zgolj košarke, pač pa tudi vadbo drugih športnih aktivnosti. Vadbo na šoli košarke se popestri s tekmovanjem med osnovnimi šolami. Enkrat na mesec tako poteka turnir šole košarke, kjer se zberejo vse osnovne šole, ki delujejo v okviru KK Grosuplje. Šola košarke KK Grosuplje poteka na naslednjih osnovnih šolah:

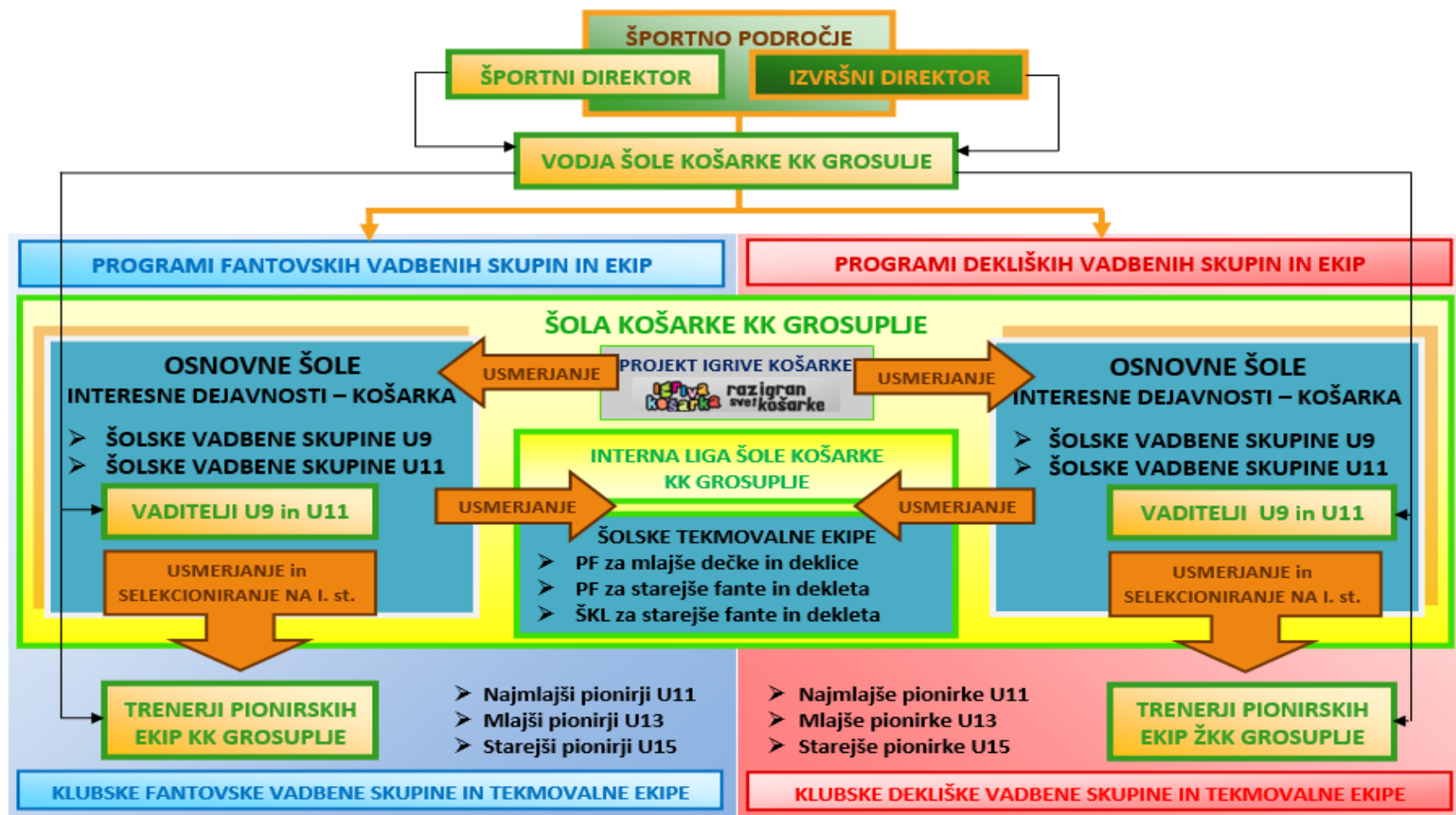
- Osnovna šola Louis Adamič,
- Podružnična osnovna šola Šmarje-Sap,
- Podružnična osnovna šola Št. Jurij,
- Podružnična osnovna šola Žalna,
- Podružnična osnovna Kopanj,
- Osnovna šola Brinje,
- Osnovna šola Škofljica,
- Osnovna šola Ig,
- Osnovna šola Ferda Vesela Šentvid pri Stični,
- Osnovna šola velike Lašče.

Skupaj na vseh osnovnih šolah košarko vadi večkot 500 košarkarjev in košarkaric od 1. do 5. razreda osnovne šole. To je pomemben temelj iz katerega je možno usmerjanje in selekcija v kakovostni in vrhunski šport.

Med šolo košarke poteka tudi tekmovanje U-9 in U-11. Tukaj usmerjanja skoraj ni, oziroma je zelo široko, saj se vsem otrokom, ki za to pokažejo interes, omogoči tekmovanje na tem nivoju. Košarkarji še vedno trenirajo v sklopu svoje šole košarke, enkrat tedensko pa trenirajo skupaj s svojo ekipo U-9 oziroma U-11.

Vodja Šole košarke tesno sodeluje tudi z vodjo mlajših kategorij, skupaj skrbita za usmerjanje košarkarjev na višjo raven. Nekatere košarkarje se usmerja v rekreativni šport, nekatere pa v kakovostni in vrhunski šport.

Po zaključku šole košarke se začne košarkarje usmerjanje v selekcijo U-13. To je zelo pomembno obdobje, ki predstavlja prehod iz male košarke na pravo košarko.

Slika 2. Organigram in sistemizacija športnega področja v KK Grosuplje (šola košarke in selekcijski proces na 1. stopnji).

Na sliki 2 je prikazan organigram in sistemizacija Šole košarke in selekcijskega procesa na 1. stopnji za fante in dekleta. Vidimo razporeditev ter usmerjanje od šolskih vadbene skupin in do pionirjev U-11, U-13 in U-15.

2.2.3. Organigram usmerjanja in selekcije na 2. stopnji

Športno področje in organizacijo na drugi ravni v KK Grosuplje vodita in usklajujeta športni direktor ter izvršni direktor.

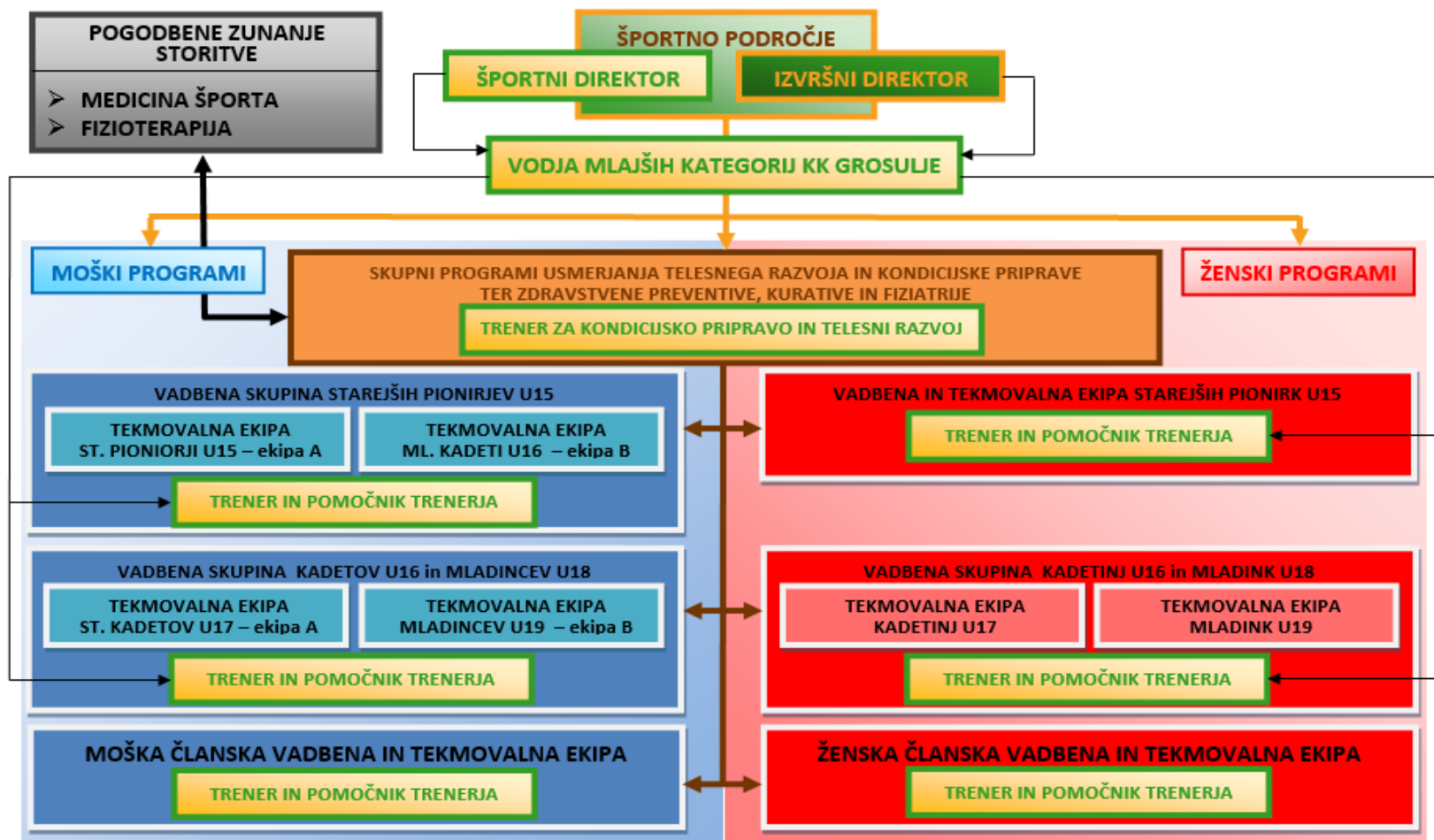
Na drugi stopnji jim pri tem pomaga vodja mlajših kategorij, ki skrbi za nemoteno delovanje mlajših selekcij. Vodja mlajših selekcij skrbi za delovanje kategorij U-15, U-17 in U-19, usklajuje delo njihovih trenerjev ter sodeluje pri prehodu mladih košarkarjev v člansko kategorijo.

Kategoriji U-15 ter U-17 sta organizirani v A in B ekipi, vsaka ima svojo nalogo, razvijati igralce na točno določeni ravni..

V kategoriji U-19 ima KK Grosuplje samo A ekipo, ki ima nalogo razvijati in pripravljati košarkarje in košarkarice na člansko košarko.

Vodja mlajših kategorij sodeluje tudi s kondicijskim trenerjem za telesni razvoj. Njegova primarna naloga je, da skrbi za primeren telesni razvoj vseh košarkarjev v višjih selekcijah. Ena od njegovih nalog je tudi skrb za preventivo pred poškodbami, kar postaja v kakovostnem in vrhunskem športu vedno bolj pomembno.

Če pa pride do poškodb, z vodjo mlajših selekcij sodeluje zdravniška služba, ki je sestavljena iz povezave z zdravniško službo za nujne in zahtevnejše primere, ter fizioterapevtom, ki skrbi za rehabilitacijo poškodb. Pomembno je, da je vsa medicinska oskrba na visokem nivoju, saj je zdravje pomemben predpogoj za igranje košarke na visokem nivoju.

Slika 3. Organigram in sistemizacija športnega področja KK Grosuplje (kakovostni in vrhunski šport ter selekcijski proces na 2. stopnji).

Slika 3 prikazuje organigram in sistemizacijo za U-15, U-18 in člansko vadbena in tekmovalno ekipo, tako za moške in ženske, ki jih povezuje skupni program telesne in kondicijske priprave ter zdravstvene preventive, kurative in fizioterapije.

2.3. Trenerski kader

2.3.1. Pomen osebnosti trenerja in vloga v športu

Trener naj bi igral ključno vlogo pri razvoju športnikove kariere, torej je pomemben dejavnik na poti športnikovega uspeha. Najprej naj bi trener bil učitelj, pedagog, vzgojitelj, ki poučuje in vzgaja. Pazil naj bi na red in disciplino, torej je tudi sam discipliniran in pazi, da s svojim pozitivnim načinom do dela to pokaže športnikom. Zna komunicirati in s sporočanjem informacij doseže, da ga športniki razumejo in da vzpostavi dobro sodelovanje z varovanci. Športniki potrebujejo nasvet in zaupanje do trenerja, saj jim le-ta lahko pomaga, če se znajdejo v stiski. Trener poizkuša držati optimalno klimo v ekipi, ki omogoča produktivno delovanje in izvajanje trenažnega programa, komunicira tudi z drugimi dejavniki, ki se pojavijo (starši, funkcionarji) in jih pravilno usmerja, da ne pride do vmešavanja v proces dela. Če ima ekipa možnost, ni trener edini strokovnjak, ki deluje na vseh področjih, ampak se ekipi priključijo še drugi strokovnjaki, to so psiholog, fizioterapevt, kondicijski trener, tehnični trener... Trenerstvo se nenehno spreminja, zato bi se moral trener nenehno izobraževati in biti odprt za novosti, nove metode dela in iskati nove poti. Kar je uspešno za posameznika ali ekipo ni nujno, da bo uspešno tudi za drugega ali drugo ekipo (Tušak, 2001).

Trener naj bi športnika naučil potrebnih veščin in spretnosti, hkrati pa naj bi mu pomagal razvijati različne sposobnosti in oblike vedenja. Želena dejanja predstavljajo kritično komponento uspešnega učenja in vodenja športnika. Tehniki, ki se uporabljata se nanašata na nagrajevanje in kaznovanje. Redkeje pri procesu učenja novih vsebin trenerji uporabljajo poleg nagrajevanja tehniko kaznovanja. Slednja naj bi se uporabila le v primerih, ko vse druge možnosti vedenja odpovedo. Za neuspeh je najprimernejša oblika ignoriranje, za uspeh pa nagrajevanje. Uporaba kazni je rizična, ker lahko športnik trenerja zasovraži. S kaznovanjem lahko trenerji usmerijo športnikovo pozornost na nepravilno vedenje ali gibanje, ne vidijo pa konkretnega odgovora, vedenja ali reakcije. Pomembno je nakazati športniku rešitev, da je pozornost usmerjena na pravilna gibanja in povzroči manjše število napak (Tušak, 2001)

Oglivie in Tutko (1966) kot izredno pomembno osebnostno lastnost, ki jo mora imeti trener, navajata avtoritarnost. Kot razloge za višjo avtoritarnost pri trenerjih Cratty (1983) med drugimi navaja avtoritarnost kot zahtevo v vedenju trenerja, vloga vodje v stresnih situacijah zahteva nadzor nad igralci, nekateri športnika v trenerju iščejo nadzornika, v stresnih situacijah se športniki počutijo lagodno, če je nekdo 'nad njimi', po drugi strani se bo zmanjšala agresivnost športnika do trenerja. Svojo prednost ima tudi demokratičnost kot osebnostna lastnost, saj naj bi takšni trenerji bolje komunicirali s športniki in dajali občutek bližine, upoštevanosti, ter športniki zaradi tega razvili večjo neodvisnost in odgovornost (Tušak, Tušak 2003).

Kakovostni igralci, trenerji, sodniki in organizatorji so gonilo razvoja, prodornosti in predstavitve vsakega športa. Ker so vsi enako pomembni (kakovost trenerjev, sodnikov, organizatorjev se kaže prek izidov igralcev), poskušamo v Sloveniji doseči, da bi bili njihovo iskanje, vzgajanje, šolanje in izpopolnjevanje enoten proces tako v šolah, kot tudi v košarkarskih klubih (Dežman, 2004).

2.3.2. Izbor trenerjev

V KK Grosuplje smo se vedno zavedali pomena kakovostnih košarkarskih trenerjev.

Dežman (2004) pravi, da jedro, iz katerega prihajajo kandidati za bodoče trenerje, sodnike in organizatorje, so igralci oziroma igralke. Med njimi poskušamo najti in usposobiti tiste, ki kažejo nagnjenost in interes za organiziranje, sojenje ali treniranje.

Dober trener je izobražen, se je vedno pripravljen učiti in obnavlja svoja znanja ter je pripravljen za košarkarski klub narediti tudi kaj več, kot so le njegove osnovne obveznosti. Poleg tega je dober trener sposoben delovati v strokovni delovni skupini, predvsem pa vedno sledi klubskim ciljem ter zastopa skupne interese.

Selekcija in izobraževanje mladih trenerjev je v Grosuplju potekala načrtno. Zavedali smo se, da je trener, ki je vzgojen v domačem okolju ogromno vreden. Tak trener je navadno bolj pripaden klubu, ker je bil v njem vzgojen, dobro pozna okolje, pozna tudi klubski razvojni program. Obenem je trener, ki je vzgojen v domačem okolju navadno cenejši za klub, saj mu ni treba plačevati stanovanja oziroma prejema manjše potne stroške.

Že tekom mladinskega staža smo igralce, ki so to željo pokazali oziroma za katere smo v strokovnem vodstvu ocenili, da imajo trenerske sposobnosti, spodbujali k temu, da bi se po zaključku igralske poti posvetili trenerstvu.

Zavedali smo se, da dober lahko postaneš na več načinov. Najlažjo pot imajo morda bivši vrhunski igralci, ki so spoznavali in se učili od kakovostnih trenerjev. Vendar je teh trenerjev zelo malo, ponavadi pa njihove ambicije presegajo mlajše selekcije.

Ogromno kakovostnih trenerjev je obiskovalo Fakulteto za Šport in se tam naučilo trenerskega poklica. Naše košarkarje smo po končani srednji šoli zato spodbujali k vpisu na FŠ. Za tiste, ki pa niso obiskovali FŠ, pa smo pripravili učenje prek mentorstva in pomočništva.

Vse treninge v KK Grosuplje smo vedno izvajali v trenerskih dvojicah. Glavni trener je bil bolj izkušen, sposoben voditi vadbena skupino, pomočnik trenerja pa je bil manj izkušen trener, ki se je od glavnega trenerja učil trenerskega poklica. Mlade fante smo nato usmerjali k vpisu na trenerski tečaj, najprej za naziv trener mladih, hkrati, pa so lastne izkušnje kot pomočniki nabirali pri mlajših selekcijah, samostojno delo pa opravljali v klubski šoli košarke.

V začetku trenerji opravljajo tako vlogo trenerja, kot tudi sodnika in organizatorja. Tako spoznavajo košarko, hkrati pa nabirajo organizacijske, sodniške in trenerske izkušnje. Ko prenehajo aktivno igrati, opravijo dodatno izobraževanje in prevzamejo novo funkcijo. (Dežman, 2004).

Ta model, se nam je pokazal kot zelo uspešen, saj smo na ta način razbremenili glavne trenerje, povečali kvaliteto dela, saj sta bila na treningu vedno prisotna dva trenerja. Hkrati se je pomočnik trenerja učil od glavnega trenerja. Pomočniki trenerja, ki so bili zelo motivirani za delo, so lahko zelo hitro napredovali in po opravljenih tečajih kmalu tudi sami prevzeli vlogo glavnega trenerja pri mlajših selekcijah. V klubu smo tako vedno stremeli k temu, da smo imeli čimveč domačih trenerjev in po tej poti nam je to tudi zelo dobro uspevalo.

2.3.3. Strokovni štab

Strokovni delavci, ki delujejo v KK Grosuplje in ŽKK Grosuplje, ki sta sicer pravno-formalno dve ločeni pravni osebi, delujejo po skupnem in enotnem programu dela, ki se izvaja v skladu s sprejetim in medsebojno usklajenim mladinskim programom.

V klubu smo bili vedno mnenja, da je za razvoj košarke na področju občine Grosuplje in v okolici to edino primerno in sprejemljivo, saj lahko tako zagotavljamo enoznačen in vsestransko kakovosten razvoj tako košarkaric kot tudi košarkarjev.

Strokovni delavci obeh klubov se tako redno, tedensko, sestajajo na strokovnih srečanjih, na katerih sprejemajo odločitve o kratkoročnem in srednjeročnem planu in poteku dela ter hkrati razrešujejo strokovne in druge dileme, ki se pojavljajo dnevno pri delu s posameznimi vadbenimi skupinami.

Tabela 2

Sistemizacija vlog vodstva in strokovnega štaba kluba

VLOGA V KLUBU	GLAVNE NALOGE	NOSILEC	FORMALNI STATUS
I. VODSTVO KLUBA			
I.1. Predsednik kluba	<ul style="list-style-type: none"> ➤ predstavljanje in zastopanje kluba, ➤ strateško in dolgoročno planiranje dejavnosti ter razvoja kluba, ➤ planiranje in vodenje zagotavljanja materialnih pogojev delovanja kluba, 		Volonter
I.2. Izvršni direktor kluba	<ul style="list-style-type: none"> ➤ predstavljanje in zastopanje kluba (po pooblastilu predsednika), ➤ planiranje, vodenje in koordiniranje dejavnosti ter razvoja kluba, ➤ koordiniranje in izvajanja poslov zagotavljanja materialnih pogojev dela, 		Volonter
I.3. Športni direktor kluba	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vodenje in koordiniranje dejavnosti in nalog strokovnega štaba kluba, ➤ planiranje in izvajanje dejavnosti kluba na športnem področju, ➤ koordiniranje in vodenje priprave ter izvajanja športnih programov, 		Profesionalec s polnim delovnim časom
I.4. Sekretar kluba	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vodenje, koordiniranje in izvajanje strokovno administrativnih poslov, ➤ planiranje in koordiniranje nalog tehnično logistične podpore izvajanja dejavnosti in programov kluba, 		Profesionalec s polnim delovnim časom
II. STROKOVNI ŠTAB KLUBA			
II.1. Vodja strokovnega štaba + trener moške članske ekipe	<ul style="list-style-type: none"> ➤ izvajanje pooblastil in nalog športnega direktorja kluba, ➤ vodenje in koordiniranje selekcijskega procesa v klubu, 		Profesionalec s polnim delovnim časom
II.2. Vodja mlajših starostnih kategorij kluba	<ul style="list-style-type: none"> ➤ priprava, koordiniranje, vodenje in izvajanje športnih programov ml. kat. ➤ usmerjanje in kontrola vsebine ter kakovosti trenažnega procesa ml. kat. 		Profesionalec s polnim delovnim časom
II.3. Trener za KONDICIJSKO PRIPRAVO IN TELESNI RAZVOJ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ priprava, koordiniranje, vodenje in izvajanje programov usmerjanja tel. razvoja in kondicijske priprave selekcioniranih igralk in igralcev kluba, ➤ priprava in koordinacija izvajanja zdravstveno preventivnih programov in programov popoškodbene rehabilitacije igralcev in igralk celotnega kluba, 		Profesionalec s polnim delovnim časom
II.4. Vodja šole košarke	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sodelovanje z OŠ pri organizaciji in izvajanju interesnih dejavnosti, ➤ koordiniranje in vodenje usmerjanja otrok v košarkarske programe, ➤ planiranje, priprava, koordinacija in izvajanje programov šole košarke, 		Profesionalec s polnim delovnim časom

Tabela 3

Sistemizacija vlog interesne dejavnosti, šole košarke ter pionirske ekipe

VLOGA V KLUBU	GLAVNE NALOGE	NOSILEC IN/ALI IZVAJALCEV	FORMALNI STATUS OZ. RAZMERJE
III. ŠOLA KOŠARKE ter FANTOVSKÉ PIONIRSKÉ VADBENE SKUPINE oz. TEKMOVALNE EKIPE KK GROSUPLJE			
III.1. Vodja šole koš. in trener ST. PIONIRJI U15 A	<ul style="list-style-type: none"> ➤ planiranje, koordiniranje in Izvajanje selekcijskega procesa, ➤ planiranje, organizacija in izvajanje trenažnega procesa vadbene skupine, ➤ priprava ter vodenje tekmovalne ekipe na tekmah in tekmovanjih, 		Profesionalec s polnim delovnim časom
III.2. Pomočnik trenerja ST. PIONIRJI U15 A	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomoč ter sodelovanje pri organizaciji in izvajanju trenažnega procesa, ➤ strokovne in administrativno organizacijske naloge po nalogu trenerja, 		Pogodbeni sodelavec
III.3. Trener ML. PIONIRJI U13 A	<ul style="list-style-type: none"> ➤ planiranje, organizacija in izvajanje trenažnega procesa vadbene skupine, ➤ priprava ter vodenje tekmovalne ekipe na tekmah in tekmovanjih, 		Profesionalec s polnim delovnim časom
III.4. Pomočnik trenerja ML. PIONIRJI U13 A	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomoč ter sodelovanje pri organizaciji in izvajanju trenažnega procesa, ➤ strokovne in administrativno organizacijske naloge po nalogu trenerja, 		Pogodbeni sodelavec
III.5. Trener ML. PIONIRJI U13 B	<ul style="list-style-type: none"> ➤ planiranje, organizacija in izvajanje trenažnega procesa vadbene skupine, ➤ priprava ter vodenje tekmovalne ekipe na tekmah in tekmovanjih, 		Profesionalec s polnim delovnim časom
III.6. Trener NAJML. PIONIRJI U11	<ul style="list-style-type: none"> ➤ planiranje, organizacija in izvajanje trenažnega procesa vadbene skupine, ➤ priprava ter vodenje tekmovalne ekipe na tekmah in tekmovanjih, 		Profesionalec s polnim delovnim časom
III.7. Pomočnik trenerja NAJML. PIONIRJI U11	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomoč ter sodelovanje pri organizaciji in izvajanju trenažnega procesa, ➤ strokovne in administrativno organizacijske naloge po nalogu trenerja, 		Pogodbeni sodelavec
UČENJE IN VADBA KOŠARKE V OKVIRU INTERESNIH DEJAVNOSTI NA OSNOVNIH ŠOLAH			
III.8. Vaditelji in trenerji FANTOVSKIH VADBENIH SKUPIN U13 in U11			Vaditelji in trenerji so
na O.Š. LUIS ADAMIČ –	na O.Š. ŠKOFLJICA –	na O.Š. ŠT. JURIJ –	- volonterji, ki se pripravljajo za samostojno delo, - pogodbeni sodelavci
na O.Š. BRINJE –	na O.Š. ŽALNA –	na O.Š. ŠMARJE SAP –	

Tabela 4

Sistemizacija vlog ekipe U17 in U19 ter članske ekipe

VLOGA V KLUBU	GLAVNE NALOGE	NOSILEC IN/ALI IZVAJALCEV	FORMALNI STATUS OZ. RAZMERJE
IV. MLAJŠE KATEGORIJE KK GROSUPLJE –FANTOVŠKE VADBENE SKUPINE IN TEKMOVALNE EKIPE U17 in U19			
IV.1. Vodja ml. kateg. in trener KADETOV U17 A in MLADINCEV U19	<ul style="list-style-type: none"> ➤ planiranje, koordiniranje in Izvajanje selekcijskega procesa, ➤ planiranje, organizacija in izvajanje trenažnega procesa vadbene skupine, ➤ priprava ter vodenje tekmovalne ekipe na tekmah in tekmovanjih, 		Profesionalec s polnim delovnim časom
IV.2. Pomočnik trenerja KADETOV U17 A in MLADINCEV U19	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomoč ter sodelovanje pri organizaciji in izvajanju trenažnega procesa, ➤ strokovne in administrativno organizacijske naloge po nalogu trenerja, 		Pogodbeni sodelavec
IV.3. Trener KADETOV U17 B	<ul style="list-style-type: none"> ➤ planiranje, organizacija in izvajanje trenažnega procesa vadbene skupine, ➤ priprava ter vodenje tekmovalne ekipe na tekmah in tekmovanjih, 		Pogodbeni sodelavec
IV.4. Pomočnik trenerja KADETOV U17 B	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomoč ter sodelovanje pri organizaciji in izvajanju trenažnega procesa, ➤ strokovne in administrativno organizacijske naloge po nalogu trenerja, 		Pogodbeni sodelavec
V. MOŠKA ČLANSKA EKIPA			
V.1. Trener ČLANOV	<ul style="list-style-type: none"> ➤ planiranje, koordiniranje in Izvajanje selekcijskega procesa, ➤ planiranje, organizacija in izvajanje trenažnega procesa vadbene skupine, ➤ priprava ter vodenje tekmovalne ekipe na tekmah in tekmovanjih, 		Profesionalec s polnim delovnim časom
V.2. Pomočnik trenerja ČLANOV	<ul style="list-style-type: none"> ➤ »scouting« in strokovno tehnična analiza igre ekipe in nasprotnikov, ➤ pomoč ter sodelovanje pri organizaciji in izvajanju trenažnega procesa, ➤ strokovne in administrativno organizacijske naloge po nalogu trenerja, 		Profesionalec s polnim delovnim

2.4. Usmerjanje in selekcija košarkarjev

Usmerjanje je večdimenzionalen postopek ugotavljanja tiste športne panoge glede na značilnosti (konstitucija), lastnosti (vedenje) in sposobnosti (motorične, funkcionalne, umske), kjer bo posameznik lahko dosegal najboljše rezultate. Na usmerjanje lahko vplivajo družina, učitelj športne vzgoje, razvitost panoge v kraju bivanja, prijatelji, velike športne prireditve, uspešni posamezniki in podobno. Pri nas se vse bolj uveljavlja sistem testiranja motoričnih sposobnosti v osnovni šoli. Na osnovi doseženih rezultatov v motoričnih sposobnostih izdelajo delavci Fakultete za šport priporočila za usmeritev v določeno panogo (Elsner, Verdenik in Pocrnjič, 1996).

O selekciji v športu govorimo takrat, ko mislimo na izbor in razvrščanje športnikov po določenih kriterijih v kakovostne razrede. Pri tem lahko uporabljamo zelo različne kriterije, največkrat pa so to tekmovalni rezultati in rezultati v določenih testih, v glavnem motoričnih (Ušaj, 2003).

Selekcijo v športu uporabljamo iz več razlogov. Verjetno je najpomembnejši in najbolj univerzalen ta, da je treba tistim, ki kažejo športni talent, omogočiti, da ga v kar največji meri razvijejo. Zato se nadarjene skuša izbrati (začetni izbor), jim zagotoviti posebne razmere in s primerno, njim prilagojeno vadbo učinkovati na kar najbolj izražen športni razvoj. Proces selekcije se ne neha pri začetnem izboru, temveč traja vso športno kariero. Višja kot je kakovost športnika, zahtevnejši in dražji je njegov vadbeni program, strožja so selekcijska pravila. Medtem ko je za vstop v začetno selekcijo treba pokazati le interes, pa je treba za vstop v selekcijo najboljših v neki državi dosegati zelo visoke mednarodne športne standarde (Ušaj, 2003).

Selekcioniranje športnikov je lahko načrtovano in (ali) spontano. Spontana selekcija poteka vso športnikovo kariero, saj je ena osnovnih značilnosti športa njegova selektivnost. Samo boljši športniki imajo možnost za boljše vadbene razmere, te pa so osnova za njihov nadaljnji napredek. Temeljni kriterij spontane selekcije je tekmovalni dosežek. Po njem športnike razvrščamo v tekmovalne razrede, od katerih je odvisna njihova nadaljnja obravnava. Načrtna selekcija je tista, ki jo uporabljamo pri izboru športnikov s točno določenim namenom. Pri tem lahko uporabimo tekmovalne, bolj pomembna pa je uporaba testov in meritev. Na podlagi njihovih rezultatov, ki dajejo sliko o kakovostni ravni različnih športnikovih lastnosti in sposobnosti, je mogoče ugotoviti pomanjkljivosti in prednosti vsakega posameznika za določeno disciplino, deloma pa tudi oceniti perspektivne možnosti za doseganje kakovostnih tekmovalnih dosežkov (Ušaj, 2003).

V zvezi s selekcijo se pojavljajo tudi številni problemi, ki jih je treba upoštevati (Ušaj, 2003):

- za nekatere športne discipline je mogoče z dokaj veliko natančnostjo ugotoviti najpomembnejše dejavnike, za druge je to skoraj nemogoče,

- mogoče je narediti nekatere modele športnikov različne kakovosti,
- upoštevati je treba biološki razvoj posameznika in ne njegovo kronološko starost,
- tiste, ki so izbrani v selekcijsko skupino, predvsem pa njihove starše je treba vzgajati za sodelovanje z vaditelji in trenerji,
- selekcija ni enkratno dejanje, temveč je proces,
- selekcija v začetnih fazah naj bo humana za tiste, ki so izbrani, in za tiste, ki niso.

2.4.1. Najmlajši dečki in deklice (U10, U11, Šola košarke)

Gibalno sposobne in visoke otroke obeh spolov, stare 10 in 11 let, ki so primerni za igranje košarke, poiščemo s pomočjo podatkov iz športnovzgojenga kartona. V njem so izbrani izidi vsakoletnega merjenja šoloobveznih otrok s tremi antropometričnimi testi (med njimi sta telesna višina in teža) in osmimi motoričnimi testi (testi merijo hitro moč, hitrost, koordinacijo in vzdržljivost) (Dežman,2004).

Košarkarsko nadarjene otroke se usmerja in izbere po naslednjih kriterijih:

- telesni višini,
- izbranih motoričnih sposobnostih (hitri moči, koordinaciji in hitrosti alternativnih gibov, natančnosti zadevanja, igralni iznajdljivosti v elementarnih ali malih moštvenih igrah). Podatke lahko dobimo pri športnih pedagogih v posamezni osnovni šoli,
- interesu (v tej fazi se ne sme izločiti otrok, ki niso bili izbrani po prej opisanem postopku, imajo pa interes za treniranje in igranje košarke); otroci igrajo v okviru interne šolske košarkarske lige KK Grosuplje. Igrajo vsi enako po igralnem času ne glede na njihove košarkarske sposobnosti.

2.4.2. Mlajši dečki in deklice (U12, U13)

Prvi izbor igralcev in igralk se opravi pri prehodu v kategorijo mlajših dečkov in deklic. Izbere se vse nadpovprečno visoke igralce, tiste, ki so v izbranih motoričnih testih dosegli nadpovprečne rezultate in tiste, ki so bili v na tekmah male košarke najuspešnejši.

Glede na število otrok se vsako leto posebej odloči, ali v se v tekmovanju nastopa z eno, ali dvema ekipama (praviloma izhodni letnik ekipa A in vhodni letnik ekipa B), ali pa se »trenutno preštevilčnost igralcev in igralk« rešuje z dopolnilnimi tekmovanji, tako da se vsakemu igralcu zagotovi zadostno število tekem, ki je primerna za košarkarski razvoj. Igrajo naj vsi (to zagotavljajo tudi pravila), in sicer približno enako po igralnem času kot tudi približno enako na vseh igralnih vlogah.

2.4.3. Starejši dečki in deklice (U14, U15)

Do drugega izbora pride pri prehodu mlajših dečkov in deklic v kategorijo starejših dečkov in deklic. Izbor se mora izvesti, saj se perspektivnost in kakovost posameznih igralcev že morata pokazati.

Glede na to, da je včasih težko potegniti črto med bolj ali manj perspektivnimi igralci (vsi so perspektivni - izrazitejše je pri fantih zaradi intenzivne rasti) se problem rešuje z A in B ekipo starejših dečkov in deklic. V A ekipi praviloma nastopajo dominantnejši perspektivni igralci izhodnega letnika in eden do dva najdominantnejša igralca vhodnega letnika (skupaj cca. 7 - 8); ostali so neperspektivni (4-5) praviloma izhodnega letnika oz. tisti, ki so primernejši za to ekipo.

V B ekipi pa nastopajo ostali perspektivni igralci večinoma vhodnega letnika ali izjemni igralci izhodnega letnika U13 in kakšen perspektiven igralec izhodnega letnika, ki pa glede na potrebe ekipe A močno zaostaja v rasti ali trenutnem tehnično-taktičnem znanju (se je pozneje vključil ali vključila v igranje košarke) - skupaj cca. 7 - 8; ostali so neperspektivni (4-5) praviloma vhodnega letnika oz. tisti, ki so primernejši za to ekipo. S tem in dopolnilnimi tekmovanji se poskuša vsakemu igralcu in igralki zagotoviti zadostno število tekem, ki je primerna za košarkarski razvoj.

Manj sposobni igralci, ki so ocenjeni kot neperspektivni igrajo na prvenstvenih tekmah, ki so primerne njihovim trenutnim sposobnostim, prijateljskih tekmah in drugih turnirjih (ne igrajo na tekmah, kjer niso sposobni igrati, ker to negativno vpliva na njihov osebni razvoj).

Neperspektivne igralce se mora v tem času začeti preusmerjati v druge vloge v košarki (košarkarski sodniki in pomožni sodniki, pomočniki trenerjev), da v njej tudi na nek način ostanejo ali pa jih usmeriti v kakšen drug šport v katerem bi bili na njihove telesne značilnosti lahko uspešnejši.

Obenem je potrebno še naprej iskati po šolah še ostale igralce, ki bi bili zanimivi za vključitev v klubsko selekcijo.

2.4.4. Kadeti in kadetinje (U16, U17)

Tretji izbor se izvede pri prehodu starejših dečkov in deklic v kategorijo kadetov in kadetinj. Način izbiranja je enak kot pri predhodnem izboru, le da so zahteve večje (zahtevnejše norme, ki že upoštevajo značilnosti določenega tipa igralcev). Hkrati se začne z začetnim usmerjanjem v njihovim ustrezne igralne vloge. V tej starostni kategoriji se ne zadovolji zgolj z doma

vzgojenimi košarkarji ampak se po potrebi doselekcioniira košarkarje na šibkih in manjkajočih igralnih položajih.

Vseeno se v tej starostni kategoriji ne sme pretiravati s preštevilnimi okrepitevami iz drugih slovenskih klubov.

Praviloma se v tej konkurenci nastopa z dvema ekipama po potrebi tudi z eno. Kadar se nastopa z dvema ekipama je sistem razporeditve igralcev podoben kot je omenjeno v kategoriji U13, U15. Tudi tukaj se ne sme pozabiti na preusmeritev neperspektivnih igralcev v druge vloge v košarki (košarkarski sodniki in pomožni sodniki, pomočniki trenerjev).

2.4.5. Mladinci in mladinke (U18, U19)

Četrty izbor se opravi pri prehodu iz kategorije kadetov in kadetinj v kategorijo mladincev in mladinke. Igralce se izbira znotraj določene igralne vloge (njihove rezultate se vrednoti z normami, ki so značilne za posamezni tip igralcev) in v skladu s potrebami moštva. Tudi v tej kategoriji se ne sme zadovoljiti samo z igralskim kadrom, ki smo ga sami vzgojili. Okrepiti se je potrebno s kakovostnimi igralci iz drugih klubov in perspektivnimi (predvsem visokimi) igralci iz tujine, s katerimi bi lahko pokrili vrzeli v strukturi moštva. Tudi v tej kategoriji se ne sme pretiravati s preštevilnimi okrepitevami iz drugih slovenskih klubov.

V tej konkurenci se nastopa z eno ekipo.

Za vse igralce, ki so člani mladinskih selekcij kluba velja, da jim je prioriteto igranje v svoji starostni kategoriji, sekundarno pa v višji starostni kategoriji, če so tam sposobni igrati (to načelo se lahko »spregleda« pri izjemno nadarjenih igralcih). S tem se razvija čim širšo bazo perspektivnih igralcev (to velja za igranje, ne pa za treniranje). To načelo je potrebno strogo upoštevati pri doselekcianiranju igralcev iz drugih sredin praviloma od kadetov oz. kadetinj naprej.

2.5. Primer projekcije sestave kadetske ekipe U-17

V KK Grosuplje smo na začetku vsake sezone pripravili projekcijo sestave tekmovalne ekipe, ki je bila narejena na podlagi pregleda in ocene perspektivnosti obstoječega igralskega kadra mlajših starostnih kategorij pri vsaki selekciji posebej.

V nadaljevanju bom predstavil model projekcije sestave kadetske ekipe (U-17), košarkarjev letnika 1995, ki je leta 2012 osvojila 1. mesto v državnem prvenstvu Slovenije.

Osnovni cilji tako zastavljene projekcije so bili,

- načrtovanje sestave kadetske ekipe,
- plan usmerjanja razvoja posameznih igralcev,
- definiranje potreb po doselekcioniranju igralcev v kadetski ekipi.

V projekcijo so bili vključeni vsi igralci navedenih letnikov, za katere se je ocenilo, da izkazujejo kakovostno raven, nadarjenost in perspektivnost za igranje na vrhunskem ali zelo kakovostnem nivoju članske košarke, oziroma imajo potencial za vključitev v člansko ekipo KK Grosuplje, za nastopanje na ravni 1.A ali 1.B SKL. Hkrati se je v pregled in projekcijo dodalo še tudi vse tiste igralce, ki sicer sicer niso izkazali potenciala za igranje v kakovostni članski košarki, njihova kakovost pa je bila na ravni, ki je zadostovala kriteriju uvrščanja in sodelovanja v tekmovalnih ekipah mlajših starostnih kategorij.

Glede na kakovost, nadarjenost in perspektivnost so bili igralci uvrščeni v naslednje tri kakovostne razrede:

1. zelo perspektivni

- planirani kot nosilci igre v klubskih tekmovalnih ekipah mlajših starostnih kategorij,
- njihovo kakovost in potencial se je ocenjevalo z oceno 5 ali +4,
- realno je bilo predvideti uspešno vključitev in nastopanje v članski kategoriji na najkakovostnejšem ali tudi vrhunskem tekmovalnem nivoju,

2. perspektivni

- v klubskih tekmovalnih ekipah mlajših starostnih kategorij so planirani kot nosilci igre v rotaciji,
- njihovo kakovost in potencial se je ocenjujevalo z oceno 4 ali -4,
- njihov aktualni potencial in kakovost je nakazoval omejene možnosti uspešnega nastopanja v članski kategoriji na ravni 1.A ali 1.B SKL,

3. manj perspektivni

- igralci tega kakovostnega razreda dopolnjujejo sestavo svojih tekmovalnih ekip mlajših starostnih kategorij in so torej alternativa nosilcem (omejena vloga in igralni čas),
- njihovo kakovost in potencial se je ocenjevalo z oceno 3 ali manj,

- igralci niso izkazovali potencial za nastopanje v kakovostni članski košarki. Zanje je bilo realno pričakovati, da ne bodo uspeli slediti kakovostnim zahtevam ter obsegu in intenzivnosti trenažnega procesa, predvidenega za vstop v člansko kategorijo.

Tabela 5

Pregled košarkarjev kadetske vadbene skupine (U-17) v KK Grosuplje (Krump in Hojč, 2011)

zap. št.	IGRALEC	LETNIK	VIŠINA	IGRALNO MESTO	OCENA	OPOMBE
1	K.M.	1995	191	2-3	5	Izjemen potencial Zelo marljiv fant
2	Š.K.	1995	194	3-4		
3	G.L.	1995	172	1-2		
4	M.M.	1995	186	1-2		
5	K.N.	1995	174	1		
6	P.Ž.	1995	188	4-5		
7	B.S.	1995	186	4-5		
8	Ž.L.	1995	175	2		
9	K.S.	1995	202	4-5		
10	G.S.	1996	182	1-2		
11	H.T.	1996	185	1-2		
12	F.R.	1996	193	4		
13	P.S.	1996	184	2-3		
14	J.J.	1996	173	2		
15	M.R.	1996	175	2		
16	M.B.	1997	175	1-2		

V tabeli 5 so naštetih igralci, razvrščeni po letniku rojstva. Razvidna je tudi njihova višina v centimetrih ter igralno mesto.

Tabela 6

Projekcija planirane sestave kadetske vadbene skupine (U-17) v KK Grosuplje (Krump in Hojč, 2011)

IGRALNA POZICIJA	TEKMOVALNA SEZONA 2011/12 (igralci letnika 1995 in 1996)			TEKMOVALNA SEZONA 2012/13 (igralci letnika 1996 in 1997)			TEKMOVALNA SEZONA 2013/14 (igralci letnika 1997 in 1998)		
	Nosilec (zelo perspektiven)	Nosilec v rotaciji (perspektiven)	Alternativa (manj perspektiven)	Nosilec (zelo perspektiven)	Nosilec v rotaciji (perspektiven)	Alternativa (manj perspektiven)	Nosilec (zelo perspektiven)	Nosilec v rotaciji (perspektiven)	Alternativa (manj perspektiven)
1 organizator	M. (97)	K. (95)		M.(97)			M. (97)		
1 – 2 branilec	H. (96) G. (96)	M. (95)		H. (96) ali G. (96)					
2 branilec			Ž. (95) J. (96)	H.(96) ali G. (96)	K. (97)	J. (96) M. (96)	Do selekcija SLO (98-1)	K. (97)	
2 – 3 krilo			P. (96)		D. (97)	P.(96)		D.(97)	
3 krilo	K. (95)			Do selekcija SLO (97-1)			Do selekcija SLO (97-1)		
3 – 4 visoko krilo		F. (96) Š. (95)			F.(96)				
4 krilni center	Do selekcija SLO (96-1)		B. (95) P. (95)	Do selekcija SLO (96-1)				Do selekcija SLO (98-2)	
4 – 5 center	Do selekcija SLO (96-2)	K. (95)		Do selekcija SLO (96-2)	Do selekcija SLO (97-2)		Do selekcija SLO (97-2)		
5 center	Do selekcija TUJEC (96-1)			Do selekcija TUJEC (96-1)	Do selekcija TUJEC (97-1)		Do selekcija TUJEC (97-1)	Do selekcija TUJEC (98-1)	

V tabeli 6 so za vsako posamezno sezono vpisani planirani igralci za določena igralna mesta v kategoriji U-17, razvrščeni po perspektivnosti.

2.5.1. Načrt doselekcijiranja kadetske ekipe U-17

Krump in Hojč (2011) sta na podlagi navedenih ugotovitev ocenila, da je v obdobju do tekmovalne sezone 2012/13 potrebno realizirati naslednji terminski in vsebinsko operativni plan doselekcijiranja:

Tabela 7

Plan doselekcijiranja kadetske vadbene skupine (U-17) od sezone 2011/12 do 2013/14 v KK Grosuplje (Krump in Hojč, 2011)

ZA SEZONO	NA IGRALNO POZICIJO	LETNIK IGRALCA	NARODNOST	DOSELEKCIJIRAN ZA EKIPO	SKUPNO ŠT. DO SELEKCIJIRANIH
2011	4 – krilni center	1996	SLOVENEK	KADETI	4 IGRALCI
	4-5 – center	1996	SLOVENEK	KADETI	
2012	5 – center	1996	TUJEC	KADETI	
	5 – center	1993/94	TUJEC	MLADINCI IN ČLANI	
2012 2013	3 – krilo	1997	SLOVENEK	KADETI	3 IGRALCI
	4-5 – center	1997	SLOVENEK	KADETI	
	5 – center	1997	TUJEC	KADETI	
2013 2014	2 – branilec	1998	SLOVENEK	KADETI	3 IGRALCI
	4 – krilni center	1998	SLOVENEK	KADETI	
	5 – center	1998	TUJEC	KADETI	

V tabeli 7 je razviden letni plan doselekcijiranja selekcije U-17 za posamezne sezone.

Skupno bi torej v obdobju naslednjih dveh let doselekcijirali 6 igralcev, k temu pa bo predvidoma potrebno dodati še kakšnega posameznega igralca, ki bi ga doselekcijirali v zaključnem mladinskem letniku v mladinsko in člansko ekipo, pri tem pa bi kakovost teh igralcev morala biti na ravni, ki ustreza zahtevam članske ekipe. Sicer pa je v samem sistemu in planu doselekcijiranja potrebno upoštevati tudi dejstvo (temelji na dosedanjih izkušnjah), da je doselekcijiranje najbolje izpeljati v obdobju prehoda iz osnovne v srednjo šolo (v začetni letnih kadetske starostne kategorije) ali po zaključni srednji šoli, ko se igralci odločajo o profesionalnem nadaljevanju športne kariere ali o nadaljevanju univerzitetnega izobraževanja (zaključni letnik mladinske ali začetni letnik članske starostne kategorije).

Izbor doselekcijiranih igralcev bo izveden na osnovi naslednjih kriterijev:

- ocena aktualne kakovosti in perspektivnosti,
- ustrezne telesne sposobnosti in zdravstven status,
- primerne osebnostne lastnosti in mentalni potencial,
- sposobnost igrati na deficitarnih igralnih pozicijah,
- doselekcijiranje ne sme omejevati možnosti razvoja domačih igralcev, ki so kot zelo nadarjeni in perspektivni bili selekcijirani iz lastne košarkarske šole (pri tem velja

obratni princip; doselekcionirani morajo omogočati in podpirati razvoj domačih igralcev na ustreznih igralnih pozicijah).

2.6. Strokovni program kadetske ekipe U--17

2.6.1. Načrt košarkarskih znanj kadetske ekipe U-17

V tem obdobju igralci telesno, duševno, socialno in igralno dozori, tako da so sposobni prikazati raznovrstno, zanesljivo in kakovostno igro. Hkrati se ravno zaradi tega pokažejo med njimi razlike, ki jih lahko učinkovito izkoristijo v določeni igralni vlogi. Zato jih začnemo usmerjati v zanje najustreznejše igralne vloge.

2.6.1.1. Vsebina procesa treniranja

Nagnjenost igralcev za igranje določene igralne vloge se lahko ugotavi v igri, dodatne informacije pa lahko dobimo z analizo razlik v rezultatih baterije testov, ki smo jo uporabljali v procesu izbiranja. Za to obdobje je značilna večja specifičnost v procesu treniranja. Del treninga se mora prilagoditi posebnostim posameznih igralcev, večji del pa je še vedno vsestranski (doseči želimo univerzalnost v znanju z upoštevanjem posebnosti v njihovih sposobnostih in lastnostih). V tej fazi se igralce usmeri v njim primerne igralne vloge. V skladu s tem mora trener tudi prilagoditi kolektivno taktiko, saj mora optimizirati delovanje igralcev. Trenira se tudi conske in kombinirane obrambe in napade proti njim. V tem obdobju se začne tudi s sistematičnim treniranjem moči z utežmi, hitrosti in vzdržljivosti.

2.6.1.2. Telesna priprava

Vsestransko telesno pripravo razvijamo s športnimi aktivnostmi, ki jih organiziramo v naravi, v telovadnici, postopno uvajamo vadbo v fitnes centru.

Specialno telesno pripravo razvijamo večinoma hkrati s treniranjem tehničnih in taktičnih košarkarskih elementov.

2.6.1.3. Tehnični elementi brez žoge

Tehnični elementi brez žoge so pomembni zaradi bolj kakovostnega gibanja košarkarjev. Med igranjem košarke se košarkarji večinoma gibljejo brez žoge, zato je zelo pomembno, da je njihovo gibanje racionalno in kakovostno.

- Tek :
  - prehod v tek z vzdolžnim korakom,,
  - prehod v tek s križnim korakom,
  - prehod v tek po zadnjem obratu - z vzdolžnim zakorakom (obrnjeni s hrptom),
  - prehod v tek po zadnjem obratu - s križnim zakorakom (obrnjeni s hrptom),
  - prehod v tek po prednjem obratu (obrnjeni s hrptom),

- tek naprej, tek nazaj.
- Košarkarska preža:
  - igra nog - prisunski in tekalni koraki, kombinacija,
  - igra rok - kritje igralca z žogo in brez nje.
- Pivotiranje na mestu:
  - pivotiranje v smeri prsi - prednje pivotiranje,
  - pivotiranje v smeri hrbta - zadnje pivotiranje.
- Zaustavljanje:
  - zaustavljanje z izkorakom naprej,
  - zaustavljanje z zakorakom,
  - enotaktno in dvotaktno vzporedno zaustavljanje.
- Spremembe smeri sočasno s spremembo hitrosti in ritma (brez obrata in z obratom):
  - spremembe smeri naprej – nazaj,
  - spremembe smeri čelno - hrbtno – čelno,
  - spremembe smeri cik-cak (z vzdolžnim korakom, s križnim korakom, z zadnjim obratom za 270 stopinj, z zadnjim obratom za 90 stopinj, s prednjim obratom za 270 stopinj).
- Skok:
  - skok s sonožnim odzivom,
  - skok z enonožnim odzivom.

2.6.1.4. Tehnični elementi z žogo

Tehnični elementi z žogo so zelo pomembni, saj je vodenje žoge zelo pomemben košarkarski element.

- Vodenje žoge:
  - vodenje žoge na mestu,
  - visoko in nizko vodenje,
  - zaustavljanje med vodenjem ali po vodenju.
- Prehod v vodenje:
  - prehod v vodenje z vzdolžnim korakom,

- prehod v vodenje s križnim korakom,
  - prehod v vodenje po zadnjem obratu - z vzdolžnim zakorakom (obrnjeni s hrbtom),
  - prehod v vodenje po zadnjem obratu - s križnim zakorakom (obrnjeni s hrbtom),
  - prehod v vodenje po prednjem obratu (obrnjeni s hrbtom).
- Vodenje s spremembami smeri, hitrosti in ritma ob menjavi rok pred telesom, za telesom, z obratom, med nogami:
    - vodenje naprej – nazaj,
    - vodenje brez menjave roke,
    - vodenje cik-cak (menjava spredaj, menjava po obratu, menjava za hrbtom, menjava med nogami).
- Zaustavljanje:
    - zaustavljanje po končanem vodenju s prehodom v met, pivotiranje ali podajo.
- Lovljenje žoge na mestu in v gibanju:
    - lovljenje žoge z obema rokama,
    - lovljenje žoge z eno roko.
- Pivotiranje po zaustavljanju, po doskoku ali v povezavi z ostalimi tehničnimi elementi:
    - pivotiranje v smeri prsi - prednje pivotiranje,
    - pivotiranje v smeri hrbta - zadnje pivotiranje.
- Podajanje žoge na mestu in v gibanju:
    - podajanje žoge z obema rokama izpred prsi,
    - podajanje žoge z obema rokama iznad glave,
    - podajanje žoge z obema rokama od spodaj (vročitev žoge),
    - podajanje žoge z eno roko v višini rame in iznad rame,
    - podajanje žoge z eno roko od spodaj,
    - podajanje žoge z eno roko preko glave s strani,
    - podajanje žoge z odbojem z eno roko,
    - podajanje žoge z eno roko za hrbtom,
    - podajanje žoge z eno roko iz vodenja (iz vodenja v višini rame, iz vodenja od spodaj, bočna podaja iz vodenja, iz vodenja za hrbtom, spredaj iz vodenja v tla).
- Met na koš:

- met z eno roko z mesta (z eno roko iznad glave, z eno roko iznad glave hkrati z odzivom, z eno roko iznad glave iz skoka, z eno roko preko glave s strani),
  - met iz gibanja z enonožnim odzivom (z eno roko iznad glave po dvokoraku, z eno roko od spodaj po dvokoraku - polaganje žoge, z eno roko preko glave s strani po dvokoraku),
  - met iz gibanja po sonožnem zaustavljanju (z eno roko iznad glave, z eno roko iznad glave hkrati z odzivom, z eno roko iznad glave iz skoka, z eno roko preko glave s strani).
- Varanje:
    - varanje z zaustavljanjem in spremembami ritma med vodenjem,
    - varanje s spremembami smeri med vodenjem,
    - varanje meta na koš ali podaje, prehod v prodor,
    - varanje prodora, prodor,
    - varanje prodora, met na koš,
    - varanje prodora in met po umiku nazaj,
    - varanje obrata, met iz skoka po zakoraku (obrnjeni s hrbtom),
    - varanje obrata, met preko glave po zakoraku (obrnjeni s hrbtom),
    - varanje prodora, met po koraku nazaj (obrnjeni s hrbtom),
    - varanje obrata, met po obratu (obrnjeni s hrbtom),
    - obrat proti košu, varanje meta, prodor z metom preko glave (obrnjeni s hrbtom),
    - prehod v vodenje po zadnjem obratu - z vzdolžnim zakorakom (lahko še en vzdolžni zakorak), met po obratu (obrnjeni s hrbtom).

2.6.1.5. Tehnični elementi proti žogi

Odvzemanje žoge:

- Izbijanje žoge:
  - izbijanje žoge iz napadalčevih rok,
  - izbijanje žoge pri prehodu v vodenje,
  - izbijanje žoge med vodenjem,
  - izbijanje žoge pred lovljenjem.
- Prestrezanje žoge:
  - prestrezanje po izbijanju,
  - prestrezanje med vodenjem,
  - prestrezanje podanih žog.
- Skok za odbito žogo:
  - Lovljenje žoge z obema rokama,

- lovljenje žoge z eno roko.
- Blokiranje meta:
  - oviranje meta z obema ali eno roko,
  - blokiranje meta z eno roko v skoku.

2.6.1.6. Taktični elementi posamične taktike v napadu

Preigravanje:

- Odkrivanje s spremembo smeri:
  - od žoge-k žogi, h košu-od koša,
  - k žogi-od žoge, od koša-h košu.
- Vtekanja s spremembo smeri:
  - pred obrambnim igralcem (k žogi),
  - za obrambnim igralcem (od žoge).
- Križanje:
  - križanje z žogo (z napeljevanjem, z vročanjem žoge),
  - križanje brez žoge (po podaji, po znaku).
- Blokade:
  - blokade z žogo (po podaji, po znaku),
  - blokade brez žoge (po podaji, po znaku).
- Napad s številčno premočjo:
  - zaključek protinapada 2:0 in 2:1,
  - zaključek protinapada 3:0 in 3:1,
  - zaključek protinapada 3:2,
  - zaključek protinapada 4:0, 4:2 in 4:3,
  - zaključek protinapada 5:0, 5:3 in 5:4.

2.6.1.7. Taktični elementi skupinske taktike v napadu

- Protinapad:
  - hiter prehod iz obrambe v napad (po prestreženi žogi, po skoku za žogo, po prejetem košu, po sodniškem metu),

- prva podaja,
  - prenos žoge,
  - zaključek protinapada s skokom za žogo.
- Napad proti osebni obrambi:
    - temeljna taktična pravila za vse igralce (začetna postavitve napadalcev; gibanje, širina, globina in ravnotežje; skok za odbito žogo) v igri 4:4 brez centra in s centrom na dva koša in v igri 5:5 brez centra in s centrom na dva koša.
  - Napad proti osebni pressing obrambi:
    - vnos žoge v igrišče,
    - prenos žoge,
    - prehod v postavljen napad.
  - Napad proti conski obrambi:
    - taktična pravila za vse igralce (začetna postavitve napadalcev; gibanje igralcev z žogo in brez nje; širina, globina in ravnotežje; skok za odbito žogo).
  - Napad proti conski pressing obrambi:
    - vnos žoge v igrišče,
    - prenos žoge,
    - prehod v postavljen napad.

2.6.1.8. Taktični elementi posamične taktike v obrambi

- Obramba proti vodenju in metu:
  - spremljanje napadalca z žogo v liniji žoga-koš,
  - usmerjanje napadalcev z žogo v širino - stran od koša,
  - aktivno pristopanje obrambnega igralca z dvigom rok v trenutku ko napadalec prime žogo.
- Zapiranje poti do koša in skok za žogo:
  - zapiranje napadalcev,
  - skok za žogo.
- Obramba proti odkrivanju:

- obramba proti odkrivanju stran od žoge-k žogi (h košu-od koša),
- obramba proti odkrivanju k žogi-od žoge (od koša-h košu).
- Obramba proti vtekanju:
  - obramba, če napadalec želi vteči pred obrambnim igralcem (k žogi),
  - obramba, če napadalec želi vteči za obrambnim igralcem (od žoge).
- Obramba proti križanju:
  - obramba proti križanju z žogo (vrivanje, prevzemanje, obhod),
  - križanje brez žoge (prepuščanje, prevzemanje).
- Obramba proti blokadi:
  - obramba proti blokadi z žogo (vrivanje, prevzemanje, obhod),
  - obramba proti blokadi brez žoge (prepuščanje, vrivanje, prevzemanje).
- Obramba proti napadu s številčno premočjo:
  - obramba proti zaključku protinapada 2:1 (1:2),
  - obramba proti zaključku protinapada 3:1 (1:3),
  - obramba proti zaključku protinapada 3:2 (2:3),
  - obramba proti zaključku protinapada 4:2 (2.4) in 4.3 (3:4),
  - obramba proti zaključku protinapada 5:3 (3:5) in 5:4 (4:5).

2.6.1.9. Taktični elementi skupinske taktike v obrambi

- Obramba proti protinapadu:
  - hiter prehod iz napada v obrambo (po izgubljeni žogi, po izgubljenem skoku za žogo, po doseženem košu, po sodniškem metu),
  - oviranje prve podaje,
  - oviranje prenosa žoge,
  - oviranje (pravilna postavitev) pri zaključku protinapada s skokom za odbito žogo.
- Osebna obramba:
  - Kritje zunanjih igralcev z žogo in brez žoge glede na položaj žoge.
  - Kritje centra z žogo in brez žoge glede na položaj žoge.
  - Obramba proti križanju (z žogo, brez žoge) in blokadam (med zunanjimi igralci, med zunanjimi igralci in centrom).

- Osebna pressing obramba:
  - temeljna postavitev obrambnih igralcev,
  - pokrivanje igralca z žogo in igralcev brez žoge glede na položaj žoge,
  - kroženje dveh igralcev (napadalno prevzemanje),
  - kroženje treh igralcev (napadalno prevzemanje),
  - dvojenje igralca z žogo (rotacija - kroženje treh, štirih in petih igralcev),
  - preprečevanje podaje v sredino.

- Conske obrambe:
  - conska obramba 1:2:2,
  - conska obramba 1:3:1.

- Conska pressing obramba:
  - conski pressing 1:2:2.

2.6.1.10. Posebne okoliščine v napadu in obrambi

- Postavljanje pri sodniškem metu in gibanje po njem:
  - uravnoteženo postavljanje,
  - obrambno postavljanje,
  - napadalno postavljanje.

- Postavljanje po zadnjem prostem metu in gibanje po njem:
  - položaj igralcev med izvajanjem prostih metov,
  - zapiranje poti do koša in skok za žogo po zadnjem prostem metu.

- Postavljanje in gibanje pri vnosu žoge v igrišče izza mejnih črt:
  - igralne akcije napadalcev pri vračanju žoge v igrišče izza mejnih črt v obrambni polovici igrišča (izza čelne črte, izza bočne črte),
  - igralne akcije napadalcev pri vračanju žoge v igrišče izza bočnih črt v napadalni polovici igrišča.

Dežman (2008) pravi, da so košarkarske elementarne igre poleg košarkarskih iger z manj igralci na en in na dva koša eno najpomembnejših sredstev učenja in izpopolnjevanja košarke v tem starostnem obdobju. Z njimi zadovoljujemo potrebo po igri gibanju, tekmovanju, bojevitosti, samopotrjevanju, po uveljavljanju in istovetenju s skupino. Elementarnih iger je veliko, njihov vpliv je različen. Nekatere vplivajo samo na osvajanje tehničnega znanja in razvoj nekaterih

gibalnih sposobnosti, druge pa poleg tega še na osvajanje taktičnega znanja in razvijanja nekaterih specialnih psihičnih sposobnosti. Ravno zaradi tega jih moramo izbrati premišljeno.

Dežman (2004) v knjigi Košarka za mlade igralce in igralke izbrane tehnične in taktične vaje deli v šest sklopov. Prvi sklop zajema tehnične elemente brez žoge, drugi vodenje žoge. V tretjem sklopu so podaje in lovljenja kombinirano z vodenjem žoge. V četrtem in petem so sklepne akcije v napadu, v šestem pa akcije obrambnih igralcev. Prvi in drugi sklop uporabljamo za osvajanje igre 1:1, tretji, četrti peti in šesti pa za osvajanje igre 2:2, 3:3, 4:4 in 5:5.

2.6.2. Program individualnih treningov kadetske ekipe U-17

Pomemben del strokovnega dela v KK Grosuplje so tudi individualni treningi, to so treningi, ki so izvedeni z manj košarkarji naenkrat (od 1 do 6). Prek individualnih treningov lahko košarkarji bolj napredujejo, saj se trener posveti manjšemu številu košarkarjev na treningu. Prav tako so individualni treningi prilagojeni točno določenim košarkarjem. Na takšnih treningih se izboljšuje košarkarjeve individualne napake .

Cilji individualnih treningov:

- izboljšati individualne tehnike košarkarskih elementov,
- izboljšati individualne taktike,
- izboljšati motoričnih sposobnosti.

Količina dela:

Igralci in igralke, ki so izbrani v program individualnega dela, opravijo 2-3 treninge tedensko, načeloma v jutranjih urah, pred začetkom pouka. Nekatere izjeme opravljajo treninge tudi med poukom.

2.6.2.1. Primer individualnega treninga 1

Poudarek na prvem treningu v tednu je na individualni tehniki in taktiki. Trening naj bi bil sestavljen nekako po sledečem zaporedju in z vsebinami, ki bi se izvajale vsak trening, izbor vaj in poudarek na določenem elementu pa bi se menjaval:

1. Vaje »ball handlinga« (obvladovanja žoge), 15 min vsak trening kot uvod v trening;
  - »ball handling« z 1 žogo, v gibanju,
  - »ball handling« z 2 žogama, v gibanju,
  - »ball handling« z 1 košarkarsko žogo in 1 tenis žogico, vaje vodenja,

- »ball handling« z 1 košarkarsko žogo in 1 tenis žogico, v parih, vaje podaj in vodenja,
  - »ball handling« v parih, z 1 ali 2 košarkarskima žogama, poudarek na podajah in kombinacijah vodenje – podaje.
2. raztezne vaje, 5 min
3. dodatna ogrevalna vaja po stretchingu, namenjena izboljšanju sigurnosti in samozavesti pri zaključkih na koš ob prisotnosti obrambe ali kontakta pri zaključku, 15 min;
- »mikan drills«, zaključki pod košem centersko, z ene noge, z dveh nog, trener uporablja kontaktno blazino,
  - medsebojne podaje na prostih metih, določi se napadalca, napadalec sam izbira kdaj bo šel na koš, ko se odloči ga obramba poizkuša ujeti in čimbolj ovirati (podobna vaja lahko tudi iz sredine igrišča, lahko tudi prednost napada 3m pred obrambo po celem igrišču – brez podaj),
  - trener vrže na koš iz p.meta, 2 igralca skačeta za žogo, po skoku napadalec zaključí čim hitreje (brez vodenja, z 1 vodenjem),
  - izbijanje žoge v omejenem prostoru (krog), vsaka izbita žoga prinese točko, igralci želijo doseči določeno število točk,
4. Element individualne taktike v situaciji 1:0 ali 1:0 s trenerjem v obrambi, ki ovira zaključek ali prehod v vodenje/menjavo (brez ali s kontaktno blazino, veslom), 20 - 30 min;
- Preigravanje iz vodenja in različni zaključki (prodor do konca , met iz prodora). Predvsem iz situacije, ko obramba čaka na trojki in jo napadalec napada iz zaleta (vse menjave, varanje meta z glavo, varanje s telesom, varanje s telesom notri-ven, dvojne menjave...). Poudarek je tudi na pravilnem izboru zaključka, trener naj se postavlja v obrambi in s tem prisili napadalca, da izbere pravilen zaključek glede na obrambo (napdalce moramo naučiti, da v danem momentu pravilno izberejo zaključek iz ene noge ali iz dveh nog). Ne zanemarjamo meta iz prodora!
- Iz zaleta iz sredine,
  - po sprejemu žoge ob bočni liniji na sredini igrišča (v tranziciji, v polni hitrosti),
  - preigravanje ovir po skoku v napadu, podaja na krilo, sprejem povratne žoge in zopet napadanje iz vodenja.
5. Odkrivanje in zaključki iz odkrivanja. Poudarjamo tako taktiko odkrivanja kot taktiko preigravanje obrambe po sprejemu žoge oz. prehoda v met, kot tudi taktiko zaključka prodora. Vadimo odkrivanja brez pomoči blokade in odkrivanja s pomočjo blokade, ter čitanje obrambe glede na to kako branijo blokado.

- Odkrivanje brez blokade, »V cut« iz krila na pozicijo beka,
- odkrivanje brez blokade, »I cut« na pozicija beka,
- odkrivanje brez blokade, »I cut«, »V cut«, na poziciji krila,
- vertikalna blokada, koriščenje blokade glede na obrambo ,
- T napad blokada (2dol), koriščenje blokade glede na obrambo,
- flare blokada, koriščenje blokade glede na obrambo.

6. Prehodi v vodenje:

- prehodi v vodenje po sprejemu v triple threath, vključno z vsemi varanji prodora in meta,
- prehodi v vodenje po sprejemu v neidealni situaciji (obrnjen hrbet proti košu, obrnjen pravokotno glede na obroč),
- reakcija po neuspešnem prehodu v vodenje (obramba ustavi napadalca na prsa), »roling, step back« + menjava, odskok vstran – varanje z glavo,...

7. Igra 1:1, individualno tehniko in taktiko, ki smo se jo učili v prejšnji vaji, uporabimo v igri 1:1, 15 min.

8. Reševanje »pick&roll« igre glede na različne načine branjenja pick igre, 15 – 20 min. Element individualne taktike, ki je nadgradnja prejšnjega sklopa vaj, vaditi v situacijah 1:1, 1:2, 2:1, 2:2, s poudarkom na uporabljanju prej osvojene tehnike in taktike.

2.6.2.2. Primer individualnega treninga 2

Drugi trening je posvečen treningu meta, del treninga pa tudi specialni tehniki in taktiki za visoke igralce.

Trening meta:

- vaje tehnike meta. V ta sklop bi sodile vaje izmeta z eno roko, met brez skoka, meti okoli rakete, met sede na stolu, met iz razširjenimi nogami (izkjučimo noge), met s poudarjenim počepom,
- razvijanje natančnosti ali pa zgolj večja količina metov iz osnovnih gibanj in situacij, kot npr. met iz mesta, iz gibanja, iz prodora (eno in dvo taktno zaustavljanje),
- met iz specialnih situacij. Npr. met iz šprinta, met iz odkrivanja s pomočjo blokade, met iz »spacinga«,
- tekmovalne vaja meta.

2.7. Finančni načrt KK Grosuplje

KK Grosuplje je društvo, ki skrbi za odgovorno vodenje financ, saj brez trdnih finančnih temeljev delovanje kluba ne bi bilo mogoče na kakovostnem nivoju. Glede na to, da klub že nekaj let nastopa v 1. SKL, ter da skrbi za kakovostno košarko mlajših selekcij, so tudi odhodki kluba v primerjavi z ostalimi športnimi društvi v občini ter tudi širše, visoki. KK Grosuplje mora vsako leto sestaviti proračun iz katerega lahko financira svoje delovanje. Največji stroški kluba so povezani z delom trenerjev, delom članskih igralcev, velik strošek je avtobusni prevoz vseh selekcij na tekme ter drugo.

V Temeljnem aktu KK Grosuplje (2012) si lahko preberemo, na kakšen način sme društvo pridobivati sredstva za svoje delovanje:

- s članarino,
- z vadbino,
- iz naslova materialnih pravic in dohodki iz lastne dejavnosti kluba, vključno z dohodki od prenosa upravljanja članskega moštva na tretjo osebo v smislu 17. člena tega statuta,
- z darili in volili,
- s prispevki pokroviteljev (sponzorska sredstva),
- iz javnih sredstev (proračun)
- od donatorjev,
- od vstopnin,
- od iger na srečo v skladu z zakonom o igrah na srečo,
- iz drugih virov v skladu s predpisi.

KK Grosuplje največji delež pridobi od sponzorstva oziroma donatorstva, nekaj več kot $\frac{1}{2}$ prihodkov. Nekaj manj kot $\frac{1}{4}$ prihodkov pridobi iz članarin in vadbini, približno $\frac{1}{4}$ prihodkov pridobi od Občine Grosuplje. To so glavni viri financiranja KK Grosuplja. Nekaj prihodkov pridobi tudi od prodaje vstopnic, vendar ti prihodki znašajo manj kot 3% letnega proračuna.

Tabela 8

Prihodki KK Grosuplje od leta 2010 do leta 2012 (Arhiv KK Grosuplje, 2012)

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV

POSTAVKA	V EUR		V EUR		V EUR		V EUR		IND 2010:2009	IND REAL.'10: PLAN '10	IND PLAN'11: REAL.2010
	PLAN 1.1.-31.12.2009	REALIZACIJA 1.1.-31.12.2009	PLAN 1.1.-31.12.2010	REALIZACIJA 1.1.-31.12.2010	PLAN 1.1.-31.12.2011	IND 4:2	IND 4:3	IND 5:4			
1	1	2	3	4	5	4:2	4:3	5:4			
I	PRIHODKI	157.066,06	195.557,65	179.283,91	235.245,59	229.825,00	1,20	1,31	0,98		
1.	Prihodki od donacij in reklamiranja	77.500,00	106.273,73	100.000,00	139.885,48	130.000,00	1,32	1,40	0,93		
1.1	Prihodki od donacij in podpore		14.546,64	10.000,00	38.506,60	35.000,00	2,65	3,85	0,91		
1.2	Prihodki od reklamiranja		91.727,09	90.000,00	101.378,88	95.000,00	1,11	1,13	0,94		
2.	Prihodki iz proračuna in drugih javnih sredstev	39.783,03	45.553,47	35.783,91	39.306,64	36.325,00	0,86	1,10	0,92		
2.1	Prihodki ZŠO Grosuplje	37.933,03	43.408,63	34.083,91	37.954,12	35.000,00	0,87	1,11	0,92		
2.2	Prihodki Občine Grosuplje	1.000,00	1.000,00	700,00	350,00	325,00	0,35	0,50	0,93		
2.3	Prihodki RS-proračun-dohodnina	850,00	1.144,84	1.000,00	1.002,52	1.000,00	0,88	1,00	1,00		
3.	Prihodki od članarin in ostali prispevki	39.783,03	38.234,82	40.000,00	51.229,50	61.500,00	1,34	1,28	1,20		
3.1	Prihodki od članarin				20.069,00	32.000,00			1,59		
3.2	Prihodki od gostovanj na turnirjih			14.104,50	14.104,50	15.000,00			1,06		
3.3	Prihodki od tabora in priprav			17.056,00	17.056,00	14.500,00			0,85		
4.	Prihodki od prodaje	0,00	4.497,71	3.000,00	2.686,63	2.000,00	0,60	0,90	0,74		
4.1	Prihodki od prodaje vstopnic				2.686,63	2.000,00			0,74		
4.2	Prihodki od prodaje klubskih artiklov				0,00	0,00					
5.	Prihodki od finansiranja	0,00	5,43	0,00	5,68	0,00	1,05		0,00		
6.	Drugi prihodki	0,00	992,49	500,00	2.131,66	0,00	2,15	4,26	0,00		
6.1	Drugi prihodki	0,00	992,49	500,00	2.131,66	0,00	2,15	4,26	0,00		
		V EUR	V EUR	V EUR	V EUR	V EUR					

V tabeli 8 so prikazani planirani prihodki ter realni prihodki za obdobje med leti 2010 in 2012.

V KK Grosuplje je 3/5 prihodkov od donacij in reklamiranja, nekaj manj kot 1/5 je prihodkov iz proračuna in drugih javnih sredstev, približno 1/5 je prihodkov od članarin in ostalih prispevkov, nekaj pa je prihodkov od prodaje.

Tabela 9

Prihodki ŽKK Grosuplje od leta 2011 do leta 2013 (Arhiv ŽKK Grosuplje, 2013)

REALIZACIJA IN PLAN FINANČNEGA POSLOVANJA

POSTAVKA	V EUR		V EUR		V EUR		V EUR		IND 12/11	IND 13/12
	REALIZACIJA 2011	PLAN 2012	REALIZACIJA 2012	PLAN 2013	IND 5/3	IND 6/5				
1	2	3	4	5	6	5/3	6/5			
I	PRIHODKI	76.290	70.800	65.505	66.000	86	101			
1.	Prihodki od donacij in reklamiranja	51.769	28.000	29.810	32.000	58	107			
1.1	Prihodki od donacij in podpore	17.922	10.000	1.610	2.000	9	124			
1.2	Prihodki od reklamiranja	33.847	18.000	28.200	30.000	83	106			
2.	Prihodki iz proračuna in drugih javnih sredstev	24.353	22.800	23.870	21.000	98	88			
2.1	Prihodki ZŠO Grosuplje	24.353	22.800	23.870	21.000	98	88			
2.2	Prihodki Občine Grosuplje	0	0	0	0					
2.3	Prihodki RS-proračun-dohodnina	0	0	0	0					
3.	Prihodki od članarin in ostali prispevki	0	20.000	10.825	13.000					
3.1	Prihodki od članarin	0	10.000	8.720	9.000					
3.2	Prihodki od gostovanj na turnirjih	0	5.000	1.645	2.000					
3.3	Prihodki od tabora in priprav	0	5.000	460	2.000					
4.	Prihodki od prodaje	0	0	0	0					
4.1	Prihodki od prodaje vstopnic	0	0	0	0					
4.2	Prihodki od prodaje klubskih artiklov									
5.	Prihodki od finansiranja	1	0	1.000	0	100000	0			
6.	Drugi prihodki	167	0	0	0					
6.1	Drugi prihodki	0	0	0	0					
		V EUR	V EUR	V EUR	V EUR					

V tabeli 9 so prikazani planirani ter realni prihodki za obdobje med leti 2011 in 2013.

V ŽKK so prihodki bolj enakomerno porazdeljeni, približno 1/3 je prihodkov od donacij in reklamiranja, 1/3 je prihodkov iz proračuna in drugih javnih sredstev in 1/3 je prihodkov od članarin in ostalih prispevkov.

3. SKLEP

Diplomsko delo z naslovom »Strokovno organizacijski model mlajših selekcij v Košarkarskem klubu Grosuplje« je namenjeno vsem košarkarskim trenerjem, funkcionarjem in drugim ljubiteljem košarke, ki jih zanima delovanje in organiziranost mlajših selekcij v košarkarskih klubih.

Namen diplomskega dela je predstaviti delovanje mlajših selekcij v KK Grosuplje. V zadnjih desetih letih je grosupeljski košarkarski klub postal eden najuspešnejših košarkarskih centrov v Sloveniji, ki se ukvarjajo z mladimi košarkarji in košarkaricami. Pokazatelj dobrega dela so rezultati v mlajših selekcijah, predvsem pa veliko število reprezentantov in reprezentantk v mlajših selekcijah reprezentance Slovenije. O dobrem delu v klubu priča tudi podatek, da je vseh otrok, ki vadijo v mlajših selekcijah prek 600.

Rezultati na vseh zgoraj naštetih področjih so posledica načrtnega dela izkušenih in kakovostnih športnih delavcev, tako trenerjev, kot tudi organizatorjev. Pomembna je tudi dobra razdelitev vlog in nalog ter kakovosten organizacijski ter predvsem strokovni program.

Klubski organizatorji in trenerji se ukvarjajo vsak s svojo stroko. Organizatorji skrbijo za pridobivanje financ, ter vodenje preostale organizacije. Trenerji skrbijo za izvajanje strokovnega programa in skrbno sledijo modelu organizacije mlajših starostnih kategorij.

Strokovni program vodi strokovni štab, izvajajo ga trenerji posameznih selekcij pod nadzorom vodje šole košarke ter vodje mlajših selekcij. Strokovni program je zasnovan tako, da celostno razvija košarkarje in košarkarice in vpliva na razvoj bistvenih značilnosti v vsakem starostnem obdobju.

V zaključku so predstavljene še vadbene vsebine strokovnega programa ter načrt individualnih treningov, ki so zelo pomemben del treninga kakovostnih košarkarjev in košarkaric.

4. VIRI

Arhiv ZŠO Grosuplje.

Dežman, B. (1996). Organizacijsko-strokovni model kakovostnega košarkarskega kluba. Ljubljana: Združenje košarkarskih trenerjev Slovenije.

Dežman, B. (2004). Košarka za mlade igralce in igralke. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Dežman, B. (2005). Osnove teorije treniranja v izbranih moštvenih športnih igrah. Ljubljana: Fakulteta za šport, Katedra za Košarko.

Dežman, B., in Erčulj, F. (2005). Kondicijska priprava v košarki (dopolnjena izd.). Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Doupona Topič, M. (2007). Šport in družba. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Doupona Topič, M. (2010). Vpliv socialne stratifikacije na značilnosti športno rekreativne dejavnosti v Sloveniji. Šport, 58(1-2), 100-104.

Erčulj, F., in Dežman, B. (2005). Nekateri vidiki dela z mladimi košarkarji v slovenskih košarkarskih društvih. Šport, 53(4), 58–64.

Erčulj, F., Doupona Topič, M. (2006). Analysis of the organisational characteristics of Slovenian basketball clubs. Kinesiologia Slovenica 12 (2) 38 – 50.

Krevsel, V. (1997). Odbojka: poklic športnega trenerja. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Krump, T., Hojč, T. (2011). Projekcija sestave mlajših starostnih kategorij.

Temeljni akt KK Grosuplje- (2012). Neobjavljeno delo.

Tušak, M. (2001). Psihologija mladih. Ljubljana: Zavod za šport Slovenije.

Tušak, M. in Tušak, M. (2003). Psihologija športa. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Tušak, M., Marinšek, M., Tušak M. (2009). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Ušaj, A. (2003). Kratek pregled osnov športnega treniranja. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Zakon o društvih (ZDru-1). (2009). Ljubljana; Državni zbor Republike Slovenije